

ΙΩΑΝ Μ. ΣΥΚΩΚΗ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

ΕΚΔΟΣΗ 5

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠ. ΓΕΡΑΛΗ

ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ 1923

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 2 3 4 5

1 2 3 4 5

Βούλα Χ. Νεμελοπούλου

Β Β Β

ΙΩΑΝ. Μ. ΣΥΚΩΚΗ

ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ

1924

ΣΥΚ
ΑΛΦ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟ

ΜΕΡΟΣ Β

ΕΚΔΟΣΗ 5.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟΣΤ. ΓΕΡΑΛΗ

ΑΘΗΝΑ 1924

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", ΣΤΑΔΙΟΥ 44

Κάθε γνήσιο αντίτυπο πρέπει να έχει σ' αυτήν τή σελίδα
τήν υπογραφή του κ. Ιωάν. Μ. Συκώκη και την σφραγίδα του
Βιβλιοπωλείου τής «Εστίας»

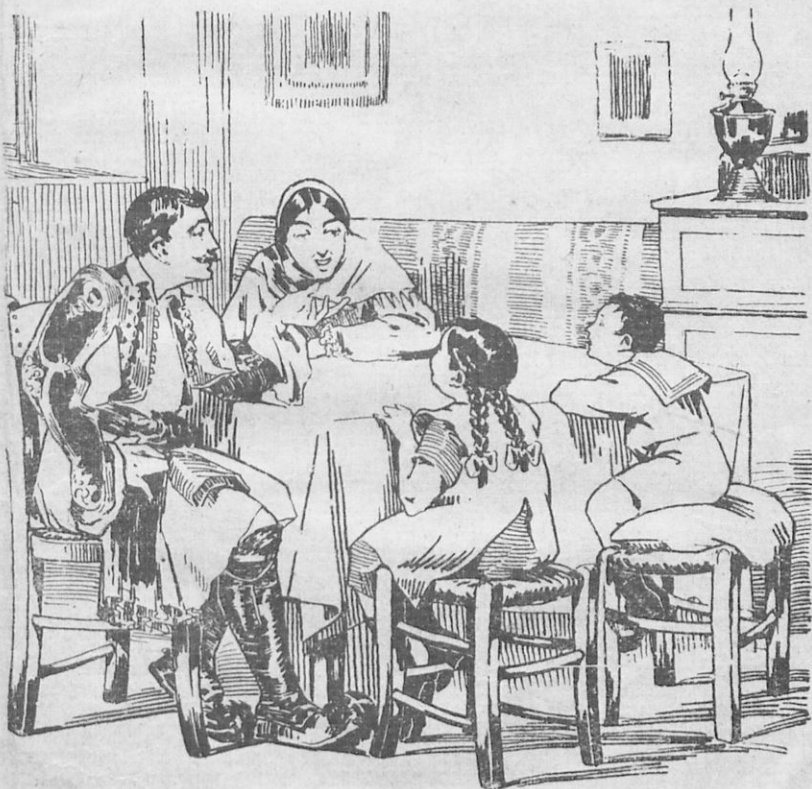
Ι. Μ. Συκώκη

§ 1. Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῆς Νίνας
καὶ τοῦ Νίκου.

Ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος εἶναι ἀδέρφια.

Ὁ πατέρας τους, ὁ κύρ Λάμπης Καλαμιάς, εἶ-

ναὶ γεωργός· εἶναι ἀπὸ τοὺς καλοὺς νοικοκυραί-
ους τοῦ χωριοῦ.

Ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν, ἡ κυρά Ἑλένη, εἶναι

τόσο καλή γυναίκα, πού ὅλο τὸ χωριό ἔχει νὰ κάμη μὲ τὴν καλοσύνη της.

§ 2. Ἡ μητέρα φροντίζει τὰ παιδιὰ της.

Ὁ πατέρας κάθε μέρα πηγαίνει στὸ χωράφι. καὶ ἡ μητέρα μένει στὸ σπίτι μὲ τὰ δύο της παιδάκια.

Ἡ καλὴ μητέρα συγυρίζει τὸ σπίτι της καὶ φροντίζει μὲ ἀγάπη τὴ Νίνα καὶ τὸ Νίκο.

Ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος εἶναι τὰ πιὸ νοικοκυρεμένα παιδιὰ μέσα στὸ χωριό.

Ἡ μητέρα τους, ἡ κυρὰ Ἐλένη, τοὺς ἔχει ραμμένες ὠραῖες ποδίτσες. Ποτὲ δὲν τὰ εἶδε κανεὶς λερωμένα, γιατί καὶ τὰ δύο προσέχουν ὅσο μποροῦν.

§ 3. Στὴν ἐξοχή.

1

Ἐχει περάσει πιά ὁ χειμῶνας. Μόνο στὶς κορφές τῶν βουνῶν φαίνονται χιόνια πού καὶ ποῦ. Εἶναι τώρα ἀνοιξη, ἡ γλυκιά ἐποχὴ τοῦ χρόνου.

Μιά μέρα λοιπὸν ἀνοιξιάτικη, ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα παίρνουν τὰ παιδιὰ τους καὶ τὰ πηγαίνουν στὴν ἐξοχή.

Τί χαρά!

Τὰ παιδιά δὲν ξέρουν τι νὰ πρωτοκοιτάξουν.

Ἀπὸ δὴ βλέπουν τ' ἀνθισμένα δέντρα.

Ἀπὸ κεῖ τὰ χορταριασμένα λιβάδια καὶ τὶς
βρυσούλες μὲ τὰ κρυσταλλένια νερά.

Πιὸ πέρα τὰ χωράφια μὲ τὰ γεννήματα κατα-
πράσινα καὶ τ' ἀμπέλια μπουμπουκιασμένα· βλέ-
πουν καὶ τὰ πουλιά, πὺ πετοῦν δῶθε κεῖθε καὶ
κελαηδοῦν γλυκά.

Ἀπὸ πάνω εἶναι γαλανὸς ὁ οὐρανὸς· σύννεφο
δὲ φαίνεται πουθενά. Ὁ λαμπερὸς ἥλιος, πὺ
δίνει ζωὴ σὲ ὅλα αὐτά, κάνει τὰ παιδιά πολὺ
χαρούμενα καὶ ζωηρά. Δὲν ξέρουν πῶς νὰ πα-
ραστήσουν τὴ χαρὰ τους στὸν πατέρα, γιὰ τὸν
ῥαῖο περίπατο πὺ τὰ ἔφερε νὰ κάμουν.

Τὸ μεσημέρι ἀνέβηκαν ἀπάνω στὸ λόφο, καὶ
κάθισαν νὰ ξεκουραστοῦν κάτω ἀπὸ τὴ βελανιδιά.

Τί ὁμορφα πὺ φαίνονται ὅλα γύρω!

Κατὰ τὸ δειλινὸ, κρατώντας στὰ χέρια μεγά-
λα μπουκέτα ἀπὸ λουλούδια, γύρισαν στὸ σπίτι.

Ὅταν ἔφτασαν κοντὰ στὸ χωριό, εἶδαν τὰ πρό-
βατα τοῦ κῦρ Δήμου, πὺ ἔβοσκαν μέσα σ' ἕνα λι-
θάδι.

Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα πῆγαν καὶ καλησπέ-
ρισαν τὸν καλὸ τσοπάνη, καὶ ἄρχισαν νὰ μιλοῦν
γιὰ τὰ πρόβατα καὶ γιὰ τὰ σπαρτά.

Τὰ δύο παιδιά πλησίασαν καὶ αὐτὰ στὸ κοπάδι, καὶ κοίταζαν τ' ἀρνάκια ποὺ πηδοῦσαν ὀλόχαρα καὶ ζωηρά.

§ 4. Τὸ ἀρνάκι.

1

Ἀπ' ὄλο τὸ κοπάδι περισσότερο ἄρесе στὴ Νί-

να καὶ στὸ Νίκο μιά παχιά προβατίνα, μὲ μαῦρο μαλλί. Αὐτὴ ξεχώριζε ἀπ' ὄλα τ' ἄλλα πρόβατα.

Τὸ παχουλὸ τῆς ἀρνάκι, μαῦρο καὶ αὐτὸ σὰν τὴ μάνα του, χοροπηδοῦσε γύρω τῆς χαρούμενο. Ὅπως τὸ καλόκαρδο παιδί τραγουδεῖ τὸ τραγούδι του, ἔτσι καὶ τὸ παχουλὸ ἀρνάκι τραγουδοῦσε: «μπέ, μπέ, μπέ!».

Ἔσκυβε καὶ βύζαινε ἀπὸ τῆς μάνας του τὸ γάλα, καὶ τριβόταν ἀπάνω τῆς χαιδιάρικα, γιὰ νὰ τῆς δείξῃ τὴν ἀγάπη του.

Ἡ προβατίνα κοίταζε μὲ ἀγάπη τὸ παιδάκι τῆς, καὶ φαντάζεστε πιά πῶς τὸ καμάρωνε!

Ὁ Νίκος καὶ ἡ Νίνα τοῦ χτύπησαν τὰ παλαμάκια καὶ τοῦ φώναξαν: «μπέ, μπέ!». Αὐτὸ ἀμέσως ἔτρεξε κοντὰ τους.

Ἐ, τότε πιά ποῦ νὰ κρατηθοῦν ἀπ' τὴ χαρά τους!

Τὸ ἄρπαξαν στὴν ἀγκαλιά, καὶ τοῦ χαιδεύαν τὰ μαλλιάκια.

Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα, καθὼς κουβέντιαζαν μὲ τὸν κύρ Δῆμο, ἔβλεπαν τὰ παιδιά τους εὐχαριστημένοι.

2

Ὁ Νίκος μὲ τὸ ἀρνάκι στὴν ἀγκαλιά τρέχει στὸν πατέρα, καὶ μαζί του ἡ Νίνα.

« Ἄχ, πατέρα, νὰ εἶχαμε κι ἐμεῖς ἓνα ἀρνάκι! » ἔλεγαν.

Ὁ πατέρας με τὴ μητέρα χαμογελοῦσαν, καθὼς ἔβλεπαν τὴ χαρὰ τῶν παιδιῶν τους.

Τοὺς εἶπε ὁ πατέρας:

«Τὸ ἀρνάκι αὐτὸ ποὺ κρατᾶτε εἶναι δικό σας.

Εἶδαμε τὴν ἀγάπη ποὺ τοῦ ἔχετε, καὶ ὁ κύρ Δημος, γιὰ χάρη σας, μᾶς τὸ πουλᾶ. Μαζὶ θὰ ἔχετε καὶ τὴ μάνα του».

Ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος σὰν ἄκουσαν αὐτά, πῆγαν νὰ πετάξουν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους.

Τὸ βράδυ ἔφεραν τὸ ἀρνάκι καὶ τὴν προβατίνα
στὸ σπίτι καὶ τοὺς ἔδωσαν τρυφερὸ χορταράκι.

3

Ὅλην τὴ νύχτα ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος ἔβλεπαν
τὸ ἀρνάκι στὸν ὕπνο τους· συχνὰ ζυπνοῦσαν.

« Ἄχ, πότε θὰ ξημερώσῃ » ἔλεγαν τότε, « νὰ
δοῦμε τὸ ἀρνάκι μας καὶ νὰ παίξουμε μαζί του! »

Ἄμα σικώθηκαν τὸ πρωί, συγυρίστηκαν καὶ
κατέβηκαν στὴν αὐλή. Βλέπει τὸ ἀρνάκι τοὺς
μικροὺς τοῦ φίλους, τρέχει κοντά τους καὶ τοὺς
χαιρετᾷ χαρούμενα: « μπέ, μπέ, μπέεε! »

« Καλημέρα, ἀρνάκι μου! » τοῦ λένε καὶ τὰ
δύο παιδιὰ μὲ μιὰ φωνή.

Τὸ παίρνουν ὕστερα στὴν ἀγκαλιά τους καὶ
δὲν ξέρουν πιά τί νὰ τοῦ κάμουν γιὰ νὰ χαρῆ.

Ἡ Νίνα τοῦ ἔφτιαξε ἓνα μικρὸ φιόγκο μὲ
μεταξωτὲς κορδελίτσες, καὶ τοῦ τὸν ἔδωσε στὸ
λαιμό· καὶ ὁ Νίκος ἔφερε τὸ φυλαχτό του κι ἓνα
κουδουνάκι, καὶ τὰ κρέμασε στο ἀρνάκι.

§ 5. Τὸ ἀρνάκι μένει ὀρφανό.

1

Μιὰ μέρα ἔγινε ἓνα πολὺ μεγάλο κακό.

Ὁ Γιάννης ὁ ὑπηρετής, εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ δάσος μὲτ' τὸ μουλάρι φορτωμένο ξύλα.

Τὴν ὥρα πού τὸ ξεφόρτωνε, πλησίασε ἡ προβατίνα στὰ πόδια τοῦ μουλαριοῦ. Ἐξαφνα τὸ μουλάρι σηκώνει τὸ πίσω πόδι του, δίνει μία κλοτσιὰ τῆς προβατίνας στὴν κοιλιά, καὶ τὴν τινάζει μακριά.

« Μπέ, μπέ, μπέεε! » φωνάζει δυνατά, και λυπητερά ή προβατίνα.

Τρέχουν άμέσως ό πατέρας και ή μητέρα της κάνουν τ' αδύνατα δυνατά. Τίποτα όμως! Η κακομοίρα ή προβατίνα ύστερ' από λίγο ψόφησε.

2

Τό άρνάκι είδε ξαπλωμένη χάμω τή μανούλα του, μά δέν κατάλαβε τίποτα τό άμοιρο. Θαρροϋσε πώς ή μάνα του κοιμόταν.

Πήγε λοιπόν κοντά της και φώναζε: «μπέ, μπέ, μπέεε!», σά νά τής έλεγε: «Εύπνα τώρα, μανούλα μου, γιατί πεινώ.

Ό Νίκος και ή Νίνα έβλεπαν τό άρνάκι, πού δέν ήξερε τί κακό είχε πάθει, και τά μάτια τους δάκρυσαν.

« Άχ, κακό μουλάρι, τί έκαμες! » έλεγαν. « Τώρα τί θά γίνη τό άρνάκι μας; »

§ 6. Η Νίνα και ό Νίκος
τρέφουν τό άρνάκι τους.

Ό πατέρας πήρε τή Νίνα και τό Νίκο από τό χέρι, και τούς έλεγε για νά τούς παρηγορήση:

« Μην κάνετε έτσι, παιδιά μου. Καταλαβαίνω τόν πόνο σας για τό κακόμοιρο τό άρνάκι σας, πού έμεινε όρφανό. Δέ θά σ'ας πάθη όμως τίποτα.

«Θά τοῦ δίνουμε νά πίνη ἀπὸ τὸ γάλα τῆς γίδας μας, καὶ σιγὰ σιγὰ θά μεγαλώση».

Σὲ λίγο ὁ Νίκος, καθισμένος σ' ἓνα скаμνί, ἔπαιρνε τὸ ἀρνάκι στὰ γόνατά του καὶ τοῦ ἔλεγε :

« Ἄνοιξε τὸ στοματάκι σου, νά σοῦ δώσωμε νά φᾶς. Δὲ θά σ' ἀφήσωμε, μικρούλι μου, νά μᾶς πεινάσης. Ἄνοιξέ το, ἄνοιξέ το, καμάρι μου ! »

Τὸ ἀρνάκι ἄνοιγε τὸ στόμα καὶ ἡ Νίνα τοῦ ἔδινε τὸ γάλα μ' ἓνα κουταλάκι τοῦ γλυκοῦ.

Ἔτσι ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος σιγὰ σιγὰ μεγάλωσαν τὸ ἀρνάκι, ὅσπου συνήθισε νά τρώη πιά τὸ χορτάρι.

§ 7. Τὰ χελιδόνια.

Μιά μέρα, ἐκεῖ πού καθόταν ἡ Νίνα στὸ παράθυρο καὶ κεντοῦσε, ἀκούει μέσα στὴν κάμαρα κάποιον κελιάδημα.

Σηκώνει τὸ κεφάλι καὶ ἀμέσως φωνάζει ὅλη χαρά :

« Νίκο, Νίκο ! τρέξε γρήγορα ! τρέξε γρήγορα ! »

Στὴ στιγμή ὁ Νίκος βρέθηκε μέσα.

Ἄ ! Δὲν μπόρεσε νά κρατηθῆ κι αὐτὸς ἀπὸ τὴν χαρά του γιὰ ὅ,τι εἶδε.

« Καλῶς τα, καλῶς τα! » φώναζαν τὰ δύο παιδιά.

Τί ἦταν λοιπὸν αὐτό, πὺ τὸυς ἔκαμε τόσο νὰ χαροῦν;

Δυὸ χελιδόνια φτερούγιζαν γύρω γύρω μέσα στὴν κάμαρα, καὶ κελαηδοῦσαν γλυκὰ καὶ ζωηρά.

Σὲ λίγο τὰ δύο χελιδόνια βγῆκαν ἔξω καὶ κάθισαν στὴ μυγδαλιά.

§ 8. Πρωτομαγιά.

Ἐνα βράδυ, ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαγητό, εἶπε ἡ Νίνα:

« Νίκο μου, σήμερα ἔχω μεγάλη χαρά! »

— « Πές μου γιατί; » ρώτησε ὁ Νίκος.

— « Νά, ἡ δασκάλισσα μᾶς εἶπε, πὺς αὔριο τὸ πρωὶ θὰ πᾶμε περίπατο, νὰ γιορτάσωμε τὴν πρωτομαγιά » εἶπε ἡ Νίνα.

— « Ἄχ, τί ώραῖα πὺ θὰ εἶναι! Μὲ παίρνεις καὶ μένα; » ρώτησε τότε ὁ Νίκος.

— « Σὲ παίρνω » ἀποκρίθηκε ἡ Νίνα. « Ἰσα ἴσα ζήτησα τὴν ἄδεια ἀπὸ τὴ δασκάλισσα, καὶ μοῦ εἶπε νὰ σὲ πάρω. Τώρα λοιπὸν, πᾶμε νὰ κοιμηθοῦμε. Καληνύχτα.

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωὶ πρωὶ, ὅλα τὰ παιδιά πετοῦσαν ἀπὸ τῆ χαρά τους.

Ἡ δασκάλισσα τὰ πῆγε ἀπάνω στὸ βουνό.

Ἀπὸ κεῖ ἀπάνω φαίνεται καταπράσινος ὅλος ὁ κάμπος.

Στὰ περιβόλια, οἱ ἀνθισμένες τριανταφυλλιές σκορπίζουν ὀλόγυρα τὴ γλυκιά τους μυρουδιά.

Οἱ πορτοκαλιές καὶ οἱ λεμονιές, ἀνθοστολισμένες σὰ νυφοῦλες, μωσκομυρίζουν.

Τὰ παιδιά, τρελὰ ἀπὸ τὴ χαρά τους, τραβοῦν καὶ σκορπίζονται στὰ πλάγια τοῦ μικροῦ βουνοῦ καὶ στὰ χωράφια· τραγουδοῦν καὶ κόβουν, ὅλο κόβουν τὰ ὄμορφα λουλούδια.

Ὁ Νίκος μὲ δυὸ τρία ἄλλα παιδιά χώνονται μέσα στὰ γεννήματα, καὶ κυνηγοῦν νὰ πιάσουν δυὸ πεταλοῦδες.

Νὰ τώρα τὰ παιδιά, ὅλα στὴ γραμμὴ, φορτωμένα μὲ τριαντάφυλλα καὶ ἄλλα λουλούδια, ὅσα μπόρεσαν νὰ πάρουν. Κρατεῖ τὸ καθένα στὸ χέρι καὶ τὸ στεφάνι του, φτιασμένο μὲ λογιῶν λογιῶν λουλούδια. Τὸ πηγαίνει στὸ σπίτι· ἐκεῖ

Θὰ κρεμάσουν τὸ στεφάνι στὸ μπαλκόνι τους, ἢ ἀπάνω ἀπὸ τὴν πόρτα.

§ 9. Ὁ Νίκος ἄρρωστος.

1

Μιά μέρα ὁ Νίκος ἀρρώστησε. Ἰδρωσε πολὺ τὴν ὥρα ποὺ ἔπαιζε, κι ἔτσι κρουλόγησε.

Ἡ μητέρα, ἅμα εἶδε τὸ Νίκο μὲ πυρετό, τὸν ἔβαλε στὸ κρεβάτι καὶ ἀμέσως ἔστειλε γιὰ τὸ γιατρό.

Ὁ γιατρός εἶδε πὼς εἶχε ὁ Νίκος πολὺ πυρετό, ζάρωσε τὰ φρύδια του, καὶ εἶπε σοβαρὰ σοβαρὰ στὴ μητέρα :

«Νὰ τοῦ βάλῃς βεντουζες, κυρὰ Ἐλένη, καὶ ἀπὸ τὸ γιατρικὸ ποὺ θὰ πάρετε ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο νὰ τοῦ δίνῃς κάθε ὥρα μιὰ κουταλιά».

2

Τὸ βράδυ ἦρθε ὁ πατέρας, βρῆκε ἄρρωστο τὸ Νίκο καὶ ἀνησύχησε πολὺ. Ἦρθε ὁμως σὲ λίγο καὶ ὁ γιατρός, καὶ βρῆκε τὸ Νίκο καλύτερα. Τότε ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα κάπως ἡσύχασαν.

Ὅλη τὴ νύχτα ἡ μητέρα καθόλου δὲν κοιμήθηκε. Ἀκουμπισμένη στὸ προσκέφαλο τοῦ Νίκου, τὸν κοιτάζει μὲ ἀγάπη, τοῦ βάζει ἀπαλά ἀπαλά

τὸ χέρι της στὸ μέτωπο πὸ τὸ ψήνει ὁ πυρετός,

καὶ τοῦ δίνει τὸ γιαντρικὸ τὴν ὥρα πὸ πρέπει.

Δέκα μέρες πέρασαν ἔτσι, κι ἡ μητέρα ἡ καη-
μένη δὲν εἶχε κλείσει μάτι.

§ 10. Ἡ Νίνα

Ἡ Νίνα, ὅσες μέρες ἔμεινε ἀρρωστος ὁ Νίκος, δὲν ἀνοίγε στόμα. Εἶχε τὴ λύπη ζωγραφισ-

σμένη στὸ πρόσωπό της. Δὲ βγήκε καθόλου ἀπὸ τὸ σπίτι. Καθόταν ἀμίλητη κοντὰ στὴ μητέρα καὶ τὴν κοίταζε στὰ μάτια.

Ἡ μητέρα, πού τὴν ἔβλεπε τόσο λυπημένη, τῆς ἔλεγε :

« Ἐσύχασε, Νίνα μου, καλό μου κοριτσάκι· μὴν πικραίνεσαι· ὁ Θεὸς θὰ κάμῃ γρήγορα καλὰ τὸ Νίκο μας ».

Ἡ Νίνα ἔπαιρνε λίγο θάρρος· καὶ ὅταν ἔφευγε ἀπὸ τῆ μητέρα της κοντά, πήγαινε μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας κι ἔκανε κρυφὰ τὴν προσευχή της :

« Ἄχ, καλή μου Παναγίτσα, κάμῃ τὸ Νίκο μας καλὰ ».

§ 11. Ὁ Νίκος γίνεται καλὰ.

1

Ἔτσι, καθὼς εἶπαμε, πέρασαν δέκα μέρες, καὶ ὁ Νίκος ἀκόμη ἦταν ἄρρωστος πολὺ.

Ἐνα βράδυ ἦρθε στὴν ὄρα του πάλι ὁ γιατρός. Ἐκεῖ πού κοιτάζε αὐτὸς νὰ δῆ πῶς εἶναι ὁ Νίκος, ὄλοι τοῦ σπιτιοῦ τὸν εἶχαν τριγυρίσει, καὶ τὸν κοιτάζαν κατάματα, νὰ δοῦν τί θὰ πῆ.

2

Ἐξαφνα γύρισε ὁ γιατρός καὶ τοὺς φώναξε μὲ χαρά :

« Ζήτω ! γλίτωσε ὁ Νίκος μας. Ὁ Θεὸς πολὺ γρήγορα θὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν υγεία ! »

Ἄστραψαν ὄλοι ἀπὸ χαρά.

Ὁ πατέρας ἔσφιξε δυνατὰ τὸ χέρι τοῦ γι-
τροῦ καὶ τοῦ εἶπε :

« Ἐλα, γιατρέ μου, νὰ πιοῦμε ἓνα ποτηράκι
παλιὸ κρασί στὴν ὑγείᾳ σου καὶ στὴν ὑγείᾳ τοῦ
Νίκου μου ».

3

Ἡ μητέρα ἔκλαιγε ἀπὸ τὴ χαρὰ της, καὶ φι-
λοῦσε τρυφερὰ τὸ Νίκο της.

Ἡ Νίνα χοροπηδοῦσε, χτυποῦσε τὰ χεράκια
της καὶ ἔλεγε :

« Τί χαρὰ, τί χαρὰ ! Ὁ Νίκος μας θὰ ξανα-
γίνη καλὰ, ν' ἀρχίσωμε πάλι τὰ παιγνίδια ! »

Ἡ κυρούλα, δακρυσμένη καὶ αὐτὴ ἀπὸ χαρὰ,
ἔτρεξε μ' ὄλα τὰ γερατειά, καὶ ἀνέβηκε τὴν ἄλλη
μέρα στὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ, ν' ἀνάψη τὰ καν-
τήλια στὸ ἐκκλησάκι τῆς Παναγίας.

Ἦστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ὁ Νίκος σηκώθηκε
ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ λίγο λίγο ἔγινε καλὰ, ὅπως
ἦταν πρῶτα.

§ 12. Στὴν ἐκκλησία.

1

Ἐνα βράδυ στὸ τραπέζι εἶπε ὁ πατέρας :

« Αὔριο εἶναι Κυριακὴ. Εἶναι ἡ πρώτη Κυριακὴ

πού έρχεται ύστερα από την ημέρα πού έγινε καλά ό Νίκος μας».

«Θά πάμε λοιπόν όλοι μαζί στην εκκλησία νά ευχαριστήσωμε τό Θεό για την αγάπη πού μās έδειξε».

Ή Νίνα και ό Νίκος χάρηκαν πολύ, όταν άκουσαν αυτά τά λόγια του πατέρα.

Τό πρωί πρώτοι ξύπνησαν ή Νίνα και ό Νίκος. Μέσα στην καρδιά τους ένιωθαν τά δυό παιδιά μιά χαρά παράξενη.

Σέ λίγο ήταν και οί άλλοι στό πόδι.

Φόρεσε ό καθένας τά γιορτινά του, και ξεκίνησαν όλοι μαζί.

2

«Ντάν ντάν ντάν ! Ντίν ντίν ντίν !» χτυπούν οί καμπάνες και προσκαλούν όλους τους χριστιανούς στην εκκλησία.

Σέ λίγο φτάνει και ή οικογένεια του κύρ Καλαμά. Πρώτη ή κυρούλα, κρατώντας τό Νίκο από τό χέρι, προχωρεί μ' ευλάβεια στην εικόνα της Παναγίας.

“Α, πόση χαρά δέν ένιωσε μέσα του ό Νίκος τή στιγμή πού αντίκρισε τό γλυκό πρόσωπο της Παναγίας και του καλού Χριστού μας !

“Ολοι μυστικά, με θερμά λόγια ευχαρίστησαν τὸ Θεό, πὸ ἔγινε καλὰ ὁ Νίκος.

Ἡ Νίνα ἀναψε τὴ μεγαλύτερη λαμπάδα ἀπὸ ἄλλους· τὴν εἶχε τάμα νὰ τὴ φέρῃ στὴν Παναγία, ἅμα θὰ γλίτωνε ὁ Νίκος, τὸ ἀκριβὸ τῆς ἀδερφάκι.

“Ὅταν τελείωσε ἡ λειτουργία καὶ βγῆκαν οἱ χωριανοὶ στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας, χάρηκαν ὅλοι πὸ εἶδαν τὸ Νίκο πάλι καλὰ· καὶ ὁ καθένας τοὺς ἔλεγε λόγια καλόκαρδα στὸν κύρ Λάμπη καὶ στὴν κυρὰ Ἐλένη.

§ 13. Τὰ παιδιὰ πνίζου.

1

Ὁ Νίκος δὲν ἔχει πάει ἀκόμη στὸ σχολεῖο, γιατί εἶναι μικρός.

Κάθεται λοιπὸν στὸ σπίτι καὶ παίζει πότε μὲ τὸ τόπι πὸ τοῦ ἔφερε ἡ κυρούλα, καὶ πότε μὲ τὸ σκυλάκι τοῦ τὸ Μοῦργο.

Πολλὲς φορές κατεβαίνει στὴν αὐλὴ. Ἐκεῖ ἔρχεται καὶ ὁ Μῆτσος, ἓνα μικρὸ παιδάκι σὰν αὐτόν, καὶ παίζουν τοὺς βόλους.

2

“Ὅταν ἔρχεται ἡ Νίνα ἀπὸ τὸ σχολεῖο καὶ

δὲν ἔχη ἄλλη δούλειά, παίρνει τίς κουκλες τῆς καὶ παίζει.

Ὁ Νίκος πάει κι αὐτὸς κοντά τῆς καὶ τῆς λέει :

« Δῶσε κι σὲ μένα, Νίνα, μιὰ ἀπὸ τίς κουκλίτσες σου ».

— « Νά σοῦ δώσω, Νίκο μου » λέει πρόθυμα ἡ Νίνα. « Νά, πάρε αὐτὴν ἐδῶ. Βλέπεις τ' ἄσπρα τῆς μαλλάκια ; Μοιάζει σὰ γιαγιά. Θὰ πῶ τοῦ πατέρα νὰ μοῦ φέρη καὶ γυαλιά, νὰ τῆς τὰ φορέσω στὰ μάτια. Πρόσεχε τώρα, μὴ σοῦ πέση καὶ σπάση ».

3

Ἡ Νίνα εἶχε τίς ἄλλες κουκλες βαλμένες στὴ σειρά, ἀπάνω στὸ τραπέζι.

Ἔλεγε τώρα στὴ μιὰ :

« Ἐσύ, εἶσαι λογοῦ ! Νὰ προσέχης, γιατί θὰ σ' ἀφήσω νηστεία ».

Στὴν ἄλλη ἔλεγε :

« Ἐσὺ μικρούλα μου, εἶσαι ἓνα καλὸ κοριτσάκι. Θὰ σοῦ φτιάσω λοιπὸν μιὰ ωραία ποδίτσα. Κάθισε τώρα νὰ σοῦ φέρω στραγάλια ».

Καὶ στὴν τρίτη :

« Ἐσύ, μοῦ φαίνεται πὼς πῆρες κι ἔφαγες κρυφὰ τὸ γλυκὸ τῆς μητέρας. Ἄ, πολὺ ἄσχημα

έκαμες, πολύ άσχημα! "Αν τὸ ξανακάμης, θά
σοῦ βάλω πιπέρι στὸ στόμα».

4

4

"Άλλη φορά πάλι ἔβαζε ἡ Νίνα τὴ μικρὴ της
κουκλίτσα μέσα στὴν κούνια. Τὴ σκέπαζε τότε
μὲ τὸ σεντονάκι της, καὶ ὕστερα τὴν κουνούσε γιὰ
νὰ κοιμηθῆ, τραγουδώντας τὸ τραγούδι πὸ ἔλεγε
ἡ μητέρα στὸ Νίκο, σάν ἦταν μωρό :

Κάμε νανάκια,
χρυσό μου παιδί,
λέει ἡ μανούλα σου
καὶ τραγουδεῖ.

Αὔριο πάλι
θ' ἀρχίσης πρωί
τὰ παιγνιδάκια σου
καὶ τὴ βοή.

Κλεῖσε τὰ μάτια σου
τ' ἀγγελικά,
κι ὄνειρα βλέπε
χρυσά, γλυκά.

Ὁ θεῖος εἶδε πόση ἀγάπη εἶχε γιὰ τὶς κοῦ-
κλες τῆς ἠ Νίνα, καὶ τῆς ἔκαμε τραγούδι. Αὐτὸ
ἔδω:

Σὲ σκαμνὶ ἀνεβασμένη
στὸ τραπέζι τῆς σιμά,
ἠ Νινούλα μας σκυμμένη
μὲ τὶς κοῦκλες πολεμᾶ.

Ἄλλης δένει τὴ σκουφίτσα,
ἄλλης λύνει τὰ μαλλιά,
σ' ἄλλη βάνει μιὰ καρφίτσα,
σ' ἄλλη κάνει μιὰ θηλιά.

Κάπου σὰν τὸ παπαγάλο,
σὰ μαιμοῦ ἀληθινή,
κάνει τάχα τὸ μεγάλο
καὶ ψηλώνει τὴ φωνή.

« Ἐ κυρίες μου! » τοὺς κράζει,
« τί εἶναι τούτη ἠ τεμπελιά ;
Καθισιὸ πολὺ πειράζει·
σηκωθῆτε στὴ δουλειά !

«Θά μᾶς ἔρθουν ἐπισκέψεις·
έτοιμάστε τὸ γλυκό.
Σὺ τὸ δίσκο νὰ παστρέψης,
σὺ νὰ εἶσαι γνωστικό.»

»Κι ἐσύ, ἔλα στὰ μυαλά σου,
κουτσομπόλα μου, γιατί
παίρνω πίσω τὰ παπὰ σου
καὶ σέ βάνω στὸ κουτί».

§ 14. Ἦρθε τὸ καλοκαίρι.

Νά, ἦρθε τώρα ἡ ζέστη καὶ τὸ καλοκαίρι.

Οἱ γεωργοὶ θέρισαν τὰ χωράφια, ἀλώνισαν τὰ
στάχια κι ἔφεραν τὸ σιτάρι στὸν καλὸ τους
μυλωνά, νὰ τὸ κάμη ἀλεύρι, στὸ μύλο.

Οἱ ἄνθρωποι τώρα πηγαίνουν καὶ δροσίζονται
στὸν ἴσκιο, κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα τῆς ἐξοχῆς.

Μιά μέρα ὁ κύρ Λάμπης εἶπε στοὺς δικούς του:
«Αὔριο εἶναι Κυριακή. Ὅστερ' ἀπὸ τὴν ἐκκλη-
σία θὰ πᾶμε ὅλοι νὰ διασκεδάσωμε στὸ περι-
βόλι.»

Ἄπ' ὅλους περισσότερο χάρηκε ὁ Νίκος ἅμα
τὸ ἄκουσε, γιατί πολλές φορές εἶχε παρακαλέσει
τὸν πατέρα του νὰ τὸν πάρη νὰ δῆ τὸ περιβόλι.

Λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωί, ἅμα ἀπόλυσε ἡ ἐκκλησία, ξεκίνησαν, γιὰ τὸ περιβόλι.

Σιγὰ σιγὰ κουβεντιάζοντας στὸ δρόμο, ἔφτασαν ἐκεῖ.

Ὁ πατέρας εἶχε μαντρωμένο τὸ περιβόλι γύρω γύρω μὲ τοῖχο, γιὰ νὰ μὴν μποροῦν νὰ πεδοῦν τὰ ζῶα μέσα.

Ἄμα μπῆκαν ἐκεῖ μέσα ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος τὰ ἔχασαν· δὲν ἤξεραν τί νὰ πρωτοκοιτάξουν καὶ νὰ καμαρώσουν.

Δεξιὰ ἦταν μιὰ μεγάλη σειρά μηλιές, γεμάτες γλυκὰ καὶ κατακόκκινα μῆλα.

Πιὸ πέρα ἦταν μεγάλες συκιές μὲ μεγάλα σῦκα.

Αριστερὰ ἦταν πορτοκαλιές καὶ λεμονιές, μὲ πολλὰ πορτοκάλια καὶ λεμόνια ἀγίνωτα ἀκόμη.

Προχωροῦν πιὸ κάτω καὶ βλέπουν πολλές κερασιές καὶ βυσσινιές, ποὺ λυγοῦσαν νὰ σπάσουν ἀπὸ τὰ πολλὰ κεράσια καὶ τὰ βύσσινα.

Τέλος, ὅπου κι ἂν γύριζαν, παντοῦ ἔβλεπαν ὠραῖα καταπράσινα δέντρα καὶ λουλούδια, τόσο πολλὰ, ποὺ μοσκοβολοῦσε ὁλος ὁ τόπος.

Στὸ ἀπάνω μέρος τοῦ περιβολιοῦ ἦταν ἓνας πολὺ μεγάλος πλάτανος καὶ στὴ ρίζα του ἀνάβρυζε νερὸ καθαρὸ καὶ πολὺ δροσερό.

Ἀπάνω στὸν πλάτανο, καὶ γύρω σ' ἄλλα δέντρα, ἦταν τοῦ κόσμου τὰ πουλιά, καὶ κελαηδοῦσαν ὠραῖα.

Ἐκεῖ στὸν ἴσκιο ἀπὸ κάτω, κάθισαν καὶ ξεκουράστηκαν.

Ἵστερα ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα γύρισαν τὰ δύο τους παιδιὰ σὲ ὄλο τὸ περιβόλι.

Ἡ κυρούλα ἦταν κουρασμένη· γι' αὐτὸ κάθισε στὸν ἴσκιο καὶ ἔπινε τὸν καφέ της.

Ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος ἀκολουθοῦσαν τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα καὶ δὲν ἤξεραν πῶς νὰ δείξουν τὴ χαρὰ τους γιὰ ὅσα ἔβλεπαν.

Ἔτσι, ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα, ἔφτασαν κάτω, στὴν ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ, ποῦ ἦταν ὁ λαχανόκηπος.

Ἐκεῖ βρῆκαν τὸ Γιάννη τὸν περιβολόρη, ποῦ ἔσκαβε μὲ τὸ ξινάρι τὶς πρασιές τοῦ κήπου καὶ φύτευε διάφορα λαχανικά.

Μέσα στις βραγιές αυτές ἦταν φυτεμένες ντομάτες, μελιντζάνες, σέλινα, ραπάνια, κολοκυθιές, ἀγκουριές, πεπονιές, ραδίκια καὶ ἄλλα διάφορα λαχανικά.

Ὁ πατέρας κοιτάζοντας μὲ προσοχὴ τὰ λαχανικά εἶπε :

«Γιάννη, ἐδῶ σ' αὐτὰ τὰ λαχανικά βλέπω καὶ φάνηκαν κάμπιες. Ἄφησε κάθε ἄλλη δουλειὰ κι ἔλα νὰ τὰ παστρέψης, γιατί θὰ τὰ χαλάσουν ὅλα».

6

Πῆγαν τὰ παιδιά κοντὰ καὶ εἶδαν κάτι μικρούτοια σκουληκάκια πράσινα.

«Πῶς μπορούν, πατέρα, τόσα δὲ μικρὰ σκουληκάκια νὰ χαλάσουν τὰ λάχανα;» ρωτοῦν τὸν πατέρα μὲ ἀπορία.

— « Τώρα εἶναι μικρὰ » λέει ὁ πατέρας· « ἂν ὅμως δὲν τὰ σκοτώσωμε ἀμέσως, ὕστερ' ἀπὸ λίγες ἡμέρες, τρώγοντας τρώγοντας θὰ γίνουν πολὺ μεγάλα σκουλήκια. Τότε μπορούν νὰ χαλάσουν ὅλα ὅσα ἔχει ὁ λαχανόκηπος.

Τὰ παιδιά κοίταξαν τὸν πατέρα μὲ ἀπορία.

Ὁ πατέρας εἶπε πάλι :

« Σᾶς φαίνεται παράξενο; Ἄμα πᾶμε νὰ κα-

θίσωμε στὸν πλάτανο, θὰ σᾶς πῶ μία ἱστορία γι' αὐτὲς τὶς κάμπιες».

Ὁ πατέρας ἔκοψε ὕστερα πεπόνια, ἀγκούρια, ντομάτες καὶ μαρούλια καὶ τὰ ἔβαλε μέσα στὸ καλάθι. Τὸ πῆραν τότε ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος νὰ τὸ πᾶνε στὸν πλάτανο, ἐκεῖ πού καθόταν καὶ περίμενε ἡ κυρούλα.

§ 16. Ἡ χελώνα.

1

Στὸ δρόμο καθὼς προχωροῦσαν ὁ Νίκος μὲ τὴ Νίνα, κρατώντας τὸ καλάθι, βλέπουν ἔξαφνα καὶ περπατοῦσε μπροστά τους μιὰ μεγάλη χελώνα.

Ὁ Νίκος, ἅμα εἶδε τὴ χελώνα, ἔβαλε τὶς φωνές. Παράτησε τὸ καλάθι καὶ ἄρχισε νὰ τρέχει. Πρώτη φορά ὁ κακόμοιρος ἔβλεπε τέτοιο θηρίο!

Ἡ Νίνα ἔσκασε τὰ γέλια ὅταν εἶδε τὸ Νίκο νὰ κἀνη ἔτσι.

Λίγο παραπίσω ἐρχόταν ὁ πατέρας μὲ τὴ μητέρα κουβεντιάζοντας· μόλις εἶδαν τὸ Νίκο νὰ τρέχει καὶ νὰ φωνάζει, φοβήθηκαν μὴν ἔπαθε τίποτα κακό.

Τρέχει ὁ πατέρας καὶ πιάνει τὸ Νίκο καὶ τὸν ρωτᾷ :

« Τί ἔπαθες, παιδί μου ; »

Ὁ Νίκος ὅμως, ἀπὸ τὸ φόβο, δὲν μποροῦσε
νὰ βγάλῃ λέξη.

2

Σὲ λίγο ἔφτασαν ἐκεῖ πὺ στεκόταν καὶ περί-
μενε ἡ Νίνα. Σὰν εἶδαν τὴ χελώνα πὺ ἔκαμε
τὸ Νίκο νὰ φοβηθῆ τόσο, δὲν μπόρεσαν νὰ κρα-
τήσουν τὰ γέλια.

Ὁ Νίκος ἀπὸ τὸ φόβο του ἦταν κρυμμένος πίσω ἀπὸ τὸ φουστάνι τῆς μητέρας. Τὸν παρακινούσε ὁ πατέρας νὰ πλησιάσῃ, αὐτὸς ὁμῶς ἔλεγε:

«Φοβοῦμαι, πατέρα, φοβοῦμαι! Θὰ μὲ φάῃ!»

Ἡ μητέρα, ὁ πατέρας καὶ ἡ Νίνα γέλασαν ἀκόμη περισσότερο.

Ἡ μητέρα ἔπιασε τὸ Νίκο ἀπὸ τὸ χέρι καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸν ξεθαρρέψῃ καὶ νὰ τὸν κάμῃ νὰ πλησιάσῃ ἐκεῖ πού ἦταν ἡ χελώνα.

«Μή, μή, μητερούλα μου» ἔλεγε ὁ Νίκος.

Μὲ τὰ πολλά, ὅταν εἶδε ὁ Νίκος πῶς ὅλοι γελοῦσαν μαζί του, κατάλαβε πῶς δὲν ἔπρεπε νὰ φοβηθῇ.

Ἐκρυσσε λοιπὸν τὸ φόβο του ὅσο μποροῦσε, πῆγε σιγὰ σιγὰ κοντά, καὶ εἶδε τὴ χελώνα, πού εἶχε χωμένα τὸ κεφάλι καὶ τὰ πόδια μέσα στὸ καύκαλό της.

Τότε ὁ πατέρας εἶπε στὸ Νίκο:

«Ἐλα δῶ, παιδί μου· γιατί φοβήθηκες; Αὐτὸ τὸ ζῶο εἶναι ἄκακο. Δὲν πειράζει κανένα. Νά, ἄμα σὲ εἶδε, χώθηκε στὸ καυκί της, γιατί φοβήθηκε μήπως τῆς κάμῃ ἐσὺ κανένα κακό».

Τώρα πιά ὁ Νίκος ἄρχισε νὰ γελά κι αὐτός, γιατί κατάλαβε πῶς εἶχε φοβηθῇ χωρὶς κανένα λόγο.

§ 17. Τὸ δέντρο, τὰ πουλάκια καὶ οἱ κάμπιες.

1

Σὲ λίγο ἔφτασαν κάτω ἀπὸ τὸν πλάτανο ποὺ καθόταν ἡ γιαγιά. Τότε ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος θυμήθηκαν τί τοὺς εἶχε τάξει ὁ πατέρας.

Πατέρα, τί θὰ μᾶς πῆς γιὰ τὶς κάμπιες ;»

— « Ἀκοῦστε » εἶπε ὁ πατέρας.

« Μιά φορά, δυὸ πουλιά πέταξαν καὶ ἤρθαν τὴν ἀνοιξή στὸ χωριό μας.

Ἔλεγαν νὰ περάσουν τὸ καλοκαίρι μαζί μας.

Μὰ ποῦ ἔπρεπε νὰ χτίσουν τὴ φωλιά τους, γιὰ νὰ μὴν πάθουν τίποτα ἀπὸ τὴ γάτα ;

« Μποροῦμε τάχα νὰ χτίσωμε στὰ κλαδιά σου τὴ φωλίτσα μας ; » ρώτησαν ἕνα μεγάλο δέντρο.

— « Σᾶς δέχομαι μὲ μεγάλη μου χαρά » εἶπε τὸ δέντρο, γέρνοντας τὴν κορφή του. « Εἶμαι μεγάλο καὶ μπορῶ νὰ βαστάξω πολλές τέτοιες φωλιές. Μὰ καὶ σεῖς, θὰ μοῦ κάμετε μιὰ χάρη ; »

« Μετὰ χαρᾶς σου ὅ,τι μᾶς ζητήσης » ἀποκρίθηκαν τὰ πουλιά.

Τὸ δέντρο ξακολούθησε :

« Βλέπετε πῶς εἶμαι ντυμένο μὲ τὰ φύλλα μου τὰ καταπράσινα ! Μὰ τί ὠφελεῖ ; Ἔρχονται οἱ κάμπιες καὶ μοῦ τρῶνε τὰ φύλλα μου. Σα-

λεύω τὰ κλαδιά μου, αὐτὲς ὅμως δὲν πέφτουν. Κάνω νὰ τίς σκοτώσω, χτυπώντας γύρω τὰ κλαδιά μου, μὰ τίποτα δὲν κάνω. Ὡ, πολὺ σᾶς παρακαλῶ, γλιτωστε με ἀπὸ τίς κακὲς κάμπιες».

— «Ὅσο γι' αὐτὸ μὴν ἀνησυχεῖς· οὔτε μία δὲ θὰ μείνη» εἶπαν τὰ πουλάκια, καὶ ἄρχισαν ἀμέσως νὰ χτίζουν τὴ φωλιά τους.

Γρήγορα τὴν τελείωσαν.

2

Τὸ θηλυκὸ πουλί γέννησε πέντε αὐγουλάκια καὶ τὰ κλώσησε. Ὑστερ' ἀπὸ εἴκοσι μέρες βγῆκαν πέντε μικρούτσικα πουλάκια.

«Τσιού, τσιού» φώναζαν παραπονετικά, ὅταν κρύωναν ἢ βρέχονταν ἢ τὰ ἔπιανε ἡ ζέστη.

Τὸ δέντρο τὰ λυπήθηκε. Τὰ σκέπαζε μὲ τὰ πυκνὰ φύλλα του, κι ἔτσι τὰ φύλαγε ἀπὸ τὸ κρύο, ἀπὸ τὴ βροχὴ καὶ ἀπὸ τὴ ζέστη.

3

Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τῶν πουλιῶν μάζευαν τίς κάμπιες ἀπὸ τὸ δέντρο καὶ τάγιζαν τὰ πουλάκια τους.

Ἀφοῦ ἔτρωγαν καὶ χόρταιναν κι αὐτοί, ἡ μη-
Συκώκη Ἀλφαβητάριο Β'

3

τέρα σκέπαζε με τις φτεροῦγες της τὰ μικρούλια της νὰ κοιμηθοῦν, καὶ ὁ πατέρας καθόταν ἀπάνω στὰ κλαδιά τοῦ δέντρου καὶ τὰ νανούριζε με τὸ κελάηδημά του.

Τὰ πουλάκια ὄλο καὶ μεγάλωναν.

Ἄρχισαν πρῶτα νὰ πετοῦν ἀπὸ τὸ ἓνα στὸ ἄλλο κλαδί τοῦ δέντρου, ὕστερα ἀπὸ δέντρο σὲ δέντρο, καὶ τέλος ἀπὸ περιβόλι σὲ περιβόλι.

Βοηθοῦσαν καὶ τὰ πέντε πουλάκια τώρα τὸν πατέρα καὶ τὴ μητέρα τους, καὶ μάζευαν τὶς κάμπιες ἀπὸ τὸ δέντρο ποὺ τοὺς φιλοξενοῦσε.

Πόσο χαιρόταν τώρα τὸ δέντρο! Ἦταν μιὰ μεγάλη καὶ ὠραία ἀχλαδιά. Δὲν εἶχε πιά ἀνάγκη νὰ σαλεύη τὰ κλαδιά της. Ἄν τὸ ἔκανε, θὰ ἦταν κακό, γιατί θὰ ἔπεφταν τὰ ἀχλάδια της.

4

Τέλος πέρασε τὸ ζεστὸ καλοκαίρι. Ἦρθε τὸ φθινόπωρο καὶ σὲ λίγο θὰ ἔφευγε κι αὐτὸ γιὰ νὰ φτάσῃ ὁ χειμῶνας.

Τότε πέταξαν καὶ οἱ ἑφτά, ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ τὰ πέντε παιδιά τους γιὰ τελευταία φορά στὸ δέντρο, ποὺ δέχτηκε νὰ τοῦ χτίσουν ἀπάνω τὴ φωλιά τους, καὶ εἶπαν:

«Έχε γειά, καλό δένδρο! Ἐμεῖς φεύγομε.

Ἐχε γειά!»

— «Στὸ καλό, εἶπε ἡ ἀχλαδιά, στὸ καλό, καλὰ μου πουλιά. Τὴν ἀνοιξὴ νὰ ξαναρθῆτε. Στὸ καλό!»

§ 18. Στὸν πλάτανο ἀπὸ κάτω.

Ἦρθε τὸ μεσημέρι.

Ὁ Γιάννης ἔστρωσε χάμω κλαδιά ἀπὸ τὸ δέντρο, καὶ ὁ πατέρας ἔκοψε ἀπάνω στὰ κλαδιά τὸ ψητὸ ἄρνι κομμάτια κομμάτια, καὶ φέτες φέτες τὸ ψωμί.

Ἐπειτα κάθισαν κάτω ὅλοι γύρω γύρω, καὶ ἔφαγαν μὲ πολλὴ ὄρεξη.

Οἱ μεγάλοι ἤπιαν κρασί, οἱ μικροὶ ἤπιαν νεράκι ὀροσερὸ μὲ τὸ τάσι ἀπὸ τὴ βρυσούλα.

Ἐπειτ' ἀπὸ τὸ φαγητὸ πρῶτος ἄρχισε τὸ τραγούδι ὁ πατέρας, καὶ τὸν ἐβοηθοῦσε ἡ μητέρα.

Ἄχ, τί ὠραῖα πού τραγούδησαν ἓνα τραγούδι, πού τὸ εἶχε μάθει ὁ πατέρας ὅταν ἦταν στρατιώτης :

Ἀπόψε θὰ πλαγιάσωμε
στὸ μαλακὸ χορτάρι·
θὰ δώση καὶ θὰ πάρη
τὸ γλέντι μας, παιδιά.

Ἔτσι πέρασαν ὡς τὸ βράδυ καὶ τότε γύρισαν
στὸ σπίτι.

§ 19. Ἡ Μαρία.

1

Τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησαν ὄλοι πρῶι πρῶι,
χαρούμενοι καὶ ζωηροί, κι ἔπιασαν καθένας τὴ
δουλειά του.

Μὰ ἡ Μαρία δὲν εἶχε φανῆ ἀκόμη.

Ποῦ νὰ εἶναι;

Ἡ Νίνα ἀνοίγει τὴν πόρτα τῆς τραπεζαρίας.
καὶ βλέπει τὴ Μαρία ξαπλωμένη ἀπάνω στὸν
καναπέ.

Βογκοῦσε, στριφογύριζε· θὰ πονοῦσε πολὺ
βέβαια.

Ἡ Νίνα ἔτρεξε καὶ τὸ εἶπε στὴ μητέρα.

Ἡ κυρὰ Ἐλένη τρέχει ἀμέσως στὴν τραπε-
ζαρία καὶ βλέπει τὴ Μαρία σὲ ἔλεεινὴ κατά-
σταση.

«Τί ἔπαθες, Μαρία;» ρωτᾷ ἡ κυρὰ τῆς.

Ἡ Μαρία, θέλοντας καὶ μὴ, εἶπε τὴν ἀλήθεια.

2

Νὰ τί εἶχε πάθει:

Τὴν ὥρα πού χτές εἶχαν ὄλοι ξαπλωθῆ στὸν

ἴσκιο τοῦ πλατάνου καὶ κοιμόνταν, ἡ Μαρία σηκώθηκε σιγά σιγά, χωρὶς νὰ τὴν πάρη κανεὶς εἶδση.

Πῆγε σὲ μιὰ μηλιά κι ἔφαγε πολλὰ μῆλα, γινωμένα καὶ ἀγίνωτα.

Τὸ ἴδιο ἔκαμε ὕστερα καὶ σὲ μιὰ συκιά.

Ἐφαγε καὶ παράφαγε ἀλήθεια.

Τὸ βράδου, ὅταν ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ, τὴν ἔπιασε πόνος δυνατός. Ντράπηκε ὁμως νὰ φωνάξῃ τὴν κυρά της.

Ἡ κυρά Ἐλένη ἔστειλε γιὰ τὸ γιατρό.

Σὲ λίγο ἦρθε ὁ γιατρός, εἶπε νὰ δώσουν τῆς Μαρίας τὸ γιατρικὸ ποὺ ἔπρεπε, καὶ ἡ κυρά Ἐλένη εἶδε κι ἔπαθε ὥσπου νὰ τὴν κάμῃ καλά.

3

Ὅταν πέρασε ὁ πόνος τῆς Μαρίας, ἡ Νίνα μὲ τὸ Νίκο τὴν πείραζαν.

«Μαρία, γιὰ πὲς ἀλεύρι;» τῆς ἔλεγαν.

— «Ἡ μηλιά σὲ γυρεύει!» τῆς πρόφταινε ἡ Νίνα.

— «Ἡ συκιά σὲ γυρεύει!» τῆς φώναζε ὁ Νίκος, γελώντας δυνατά.

§ 20.. Ἡ Νίνα συγυρίζει τὸ σπίτι.

1

Τὴν ἡμέρα πὺ ἦταν ἡ Μαρία ἄρρωστη ἡ Νίνα ἔκαμε ὅλες τὶς μικρὲς δουλειῆς.

Ἡ Νίνα δὲν ἦταν καλὴ μαθήτρια μονάχα, μὰ καὶ καλὴ νοικοκυρούλα.

Ἡ μητέρα τὴν εἶχε συνηθίσει ἀπὸ μικρὴ νὰ κἀνῃ ὅλες τὶς δουλειῆς πὺ μποροῦσε.

Ξεχωριστὴ ἀγάπη εἶχε ἡ Νίνα στὴν κλώσα μὲ τὰ χαριτωμένα πουλάκια τῆς καὶ σ' ὅλες τὶς ἄλλες κότες.

Κατέβαινε κάτω πρωὶ πρωὶ, ἀνοίγε τὸ κοτέτσι νὰ βγοῦν οἱ κότες, καὶ τοὺς ἔρριχνε τροφὴ καὶ νερό.

Ἄ! μὲ πόση χαρὰ ἔφερνε ἀπάνω μὲ τὸ καλαθάκι τῆς τ' αὐγά, πὺ εἶχαν γεννήσει οἱ κότες στὸ κοτέτσι!

2

Ἡ μητέρα εἶχε ὑποχρεώσει τὴ Νίνα νὰ συγυρίζη μιὰ μικρὴ κάμαρα τοῦ σπιτιοῦ. Σ' αὐτὴν ἡ Νίνα εἶχε τὰ βιβλία τῆς, τὸ κουτί μὲ τὶς κοῦκλες τῆς καὶ τὸ καλαθάκι τοῦ Νίκου μὲ τὰ τόπια καὶ τοὺς βόλους του. Σ' αὐτὴν ἡ Νίνα ἔγραφε καὶ μελετοῦσε.

Ἡ Νίνα σηκώνοταν πρωὶ πρωὶ, σκούπιζε τὴν κάμαρα, ξεσκόνιζε ὕστερα τὸ καναπεδάκι, τὶς καρέκλες καὶ τὸ τραπέζι, καὶ τελευταῖα ἔβαζε τὰ βιβλία, τὶς πένες καὶ τὸ καλαμάρι στὴ θέση τους.

Ὑστερα ἡ Νίνα συγυριζόταν μόνη της, ἔπαιρνε τὴν τσάντα της καὶ πήγαινε σχολεῖο.

3

Τῆς μητέρας ἡ καρδιά πετοῦσε ἀπὸ τὴ χαρά, γιατί ἔβλεπε τὴ Νίνα της νὰ μοιάζῃ σὰν τὴ νοικοκυρούλα τοῦ τραγουδιοῦ:

Πρωὶ πρωὶ θὰ σηκωθῇ,
ἀφοῦ χτενίσῃ τὰ μαλλιά της.
ἀφοῦ πλυθῇ, ἀφοῦ ντυθῇ
εὐθὺς θὰ πιάσῃ τὴ δουλειά της.

Νοικοκυρούλα χαροπὴ,
τὴν τεμπελιά δὲν τὴ γνωρίζει·
μὲ τὴν πολλή της προκοπὴ
αὐτὴ τὸ σπίτι της στολίζει.

Ἀκούραστη κι ἐργατικὴ
τὸ βράδυ κάνει καὶ νυχτέρι·
στὸ ἔργο της προσεχτικὴ
ὅ,τι δουλειά της πῆς τὴν ἔχει.

Καί μέσ στό σπίτι ὅλοι χαρά
τήν ἀγαποῦνε τή μικρούλα,
καί τῆς τὸ λένε καθαρά :
« Εἶσαι καλή νοικοκυρούλα ! »

§ 21. Τ' ἀσυλλόγιστα παιδιὰ καί τὸ φεγγάρι.

1

Ἐνα βράδυ ἡ Νίνα διάβαζε στό βιβλίο τὸ μάθημά της καί ὁ Νίκος ἀκουε :

Βασίλειψε ὁ ἥλιος καί ἄρχισε νά νυχτώνη, καί δέν ἦταν ὅλα τὰ παιδιὰ στά σπίτια τους.

Δυὸ παιδιὰ εἶχαν μείνει στά χωράφια, καί ἀπὸ τὸ παιχνίδι ξέχασαν πὼς ἦταν καιρὸς νά γυρίσουν πιά στό σπίτι. Ἡ νύχτα ὅλο καί σκοτείνιαζε.

Ἐξαφνα τὰ παιδιὰ σταμάτησαν τὸ παιχνίδι τους καί ἄρχισαν τὰ κλάματα. Ἦταν σκοτάδι καί δέν μποροῦσαν νά βροῦν εὐκολα τὸ δρόμο· καί τὸ σπίτι τους ἦταν μακριά.

2

Σὲ μιὰ στιγμή γλυκὸ φῶς πρόβαλε πίσω ἀπὸ τὰ φύλλα, ἀνάμεσα στά δέντρα.

Ἦταν τὸ φεγγάρι. Εἶδε τὰ παιδιὰ καί εἶπε :

«Καλησπέρα, παιδιά! Γιατί τόσο αργά στα χωράφια;»

Τὰ παιδιά σὴν ἀρχὴ φοβήθηκαν· ὅταν ὁμως εἶδαν πόσο γλυκὰ τοὺς χαμογελοῦσε τὸ φεγγάρι, πῆραν θάρρος καὶ εἶπαν:

«Ἄχ, μᾶς γέλασαν τὰ παιγνίδια. Δὲ βλέπομε τὸ δρόμο νὰ γυρίσωμε στὴ μητέρα μας. γιατί εἶναι νύχτα.

Τότε τὸ φεγγαράκι τοὺς εἶπε: «Ἐγὼ σᾶς φωτίζω· ἐμπρός, νὰ βρῆτε τὸ δρόμο».

Τὸ φεγγαράκι ἔλαμψε ἀκόμη περισσότερο καὶ ὁ δρόμος ἔφεγγε σὰ νὰ ἦταν μέρα.

Τὰ παιδιά πῆραν πιὸ πολὺ θάρρος, βρῆκαν τὸ δρόμο καὶ ἔτρεξαν ὅσο μπορούσαν γρήγορα.

Ὅταν ἔφτασαν μπροστὰ σὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τους, στάθηκαν καὶ εἶπαν:

«Πολὺ σ'εὐχαριστοῦμε, καλὸ φεγγαράκι, γιατί μᾶς φώτισες. Καληνύχτα».

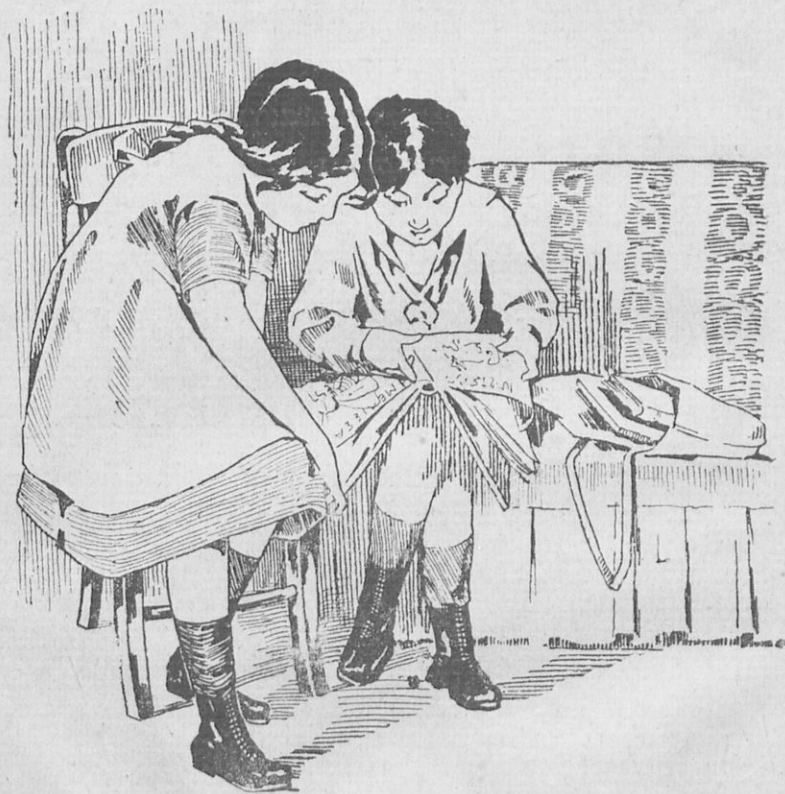
— «Καληνύχτα σας» εἶπε τὸ φεγγάρι. «Γρήγορα στὴ μητέρα σας, γιατί πολὺ ἀνησυχεῖ».

§ 22. Ἡ πεισματάρια μέλισσα.

1

Ὁ Νίκος ἔπιασε τὸ βιβλίο τῆς Νίνας καὶ τὸ

ξεφύλλιζε. Έκει μέσα είδε την εικόνα μιᾶς μέλισσας.

«Διάβασέ μου, Νίνα, να δῶ, τί γράφει τὸ βιβλίο σου γιὰ τὴ μέλισσα».

Ἡ Νίνα ἄρχισε νὰ διαβάζη:

Κάποτε μιὰ μέλισσα δὲν ἤθελε νὰ κἀνῃ ὅ,τι τῆς ἔλεγε ἡ βασίλισσα τῆς κυψέλης.

Ἡ βασίλισσα, ἡ μητέρα της, τὴν τιμωροῦσε, μὰ ἡ μέλισσα ἀπὸ τὸ πείσμα της, ἀντὶ νὰ διορθωθῆ, γινόταν χειρότερη.

Ἡ καημένη ἡ μητέρα ἀπελπίστηκε, ποὺ δὲν μπορούσε νὰ τὴ διορθώσῃ.

Τὴ φώναξε λοιπὸν καὶ τῆς εἶπε :

«Νὰ σοῦ πῶ, παιδί μου. Ἐδῶ μέσα δὲν μπορεῖ κανένας νὰ κάνῃ τοῦ κεφαλιοῦ του, παρά ὅ,τι λέω ἐγώ. Ἡ καθεμιὰ πρέπει νὰ δουλεύῃ ἀκούραστα καὶ μὲ τάξῃ. Ἄν δὲν τὸ ἀποφασίσῃς νὰ διορθωθῆς, μπορεῖς νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ σπίτι μου».

— «Ἀλήθεια:» ρώτησε ἡ πεισματάρη μέλισσα.

— «Ὅποια ὦρα θέλεις» εἶπε σοβαρὰ ἡ βασίλισσα.

2

Ἀμέσως πέταξε ἀπὸ τὴν κυψέλη ἡ πεισματάρη μέλισσα καὶ εἶπε :

«Ἄ, μὰ αὐτὸ ἤθελα κι ἐγώ, νὰ φύγω!»

Τὴν ἡμέρα τὴν πέρασε πολὺ ὁμορφα. Ὅταν ὁμως νύχτωσε, δὲν μπορούσε πιά νὰ μείνῃ στὰ λουλούδια. Ἐκανε ὀροσιά κι ἔπρεπε ἡ μέλισσα νὰ βρῆ καμιά θέσῃ στεγνή. Βρῆκε μιὰ κουφάλα σ' ἓνα δέντρο κι ἐκεῖ μέσα πέρασε τὴ νύχτα.

Τὴν ἄλλη μέρα πέταξε πάλι ἔξω καὶ εἶπε :

«Τί καλά ἔκαμα κι ἔφυγα! Οἱ κουτὲς οἱ ἀδερ-

σφές μου είναι αναγκασμένες ὅλη τὴν ἡμέρα νὰ δουλεύουν σὰ σκλάβες καὶ κουβαλοῦν ἀδιάκοπα κερὶ καὶ μέλι. Μὰ καὶ ἀπὸ τὸ μέλι τί τοὺς δίνει ἡ προκομμένη μας ἡ βασίλισσα τὸ χειμῶνα; Τὸ μοιράζει ὅπως θέλει. Ἐπιτέλους ὅ,τι κι ἂν ἔχω ἐγὼ, θὰ εἶναι δικό μου».

Ἔφαγε κι ἐπαιξε ὅλη τὴν ἡμέρα, μὰ στὴ νέα τῆς τὴν κατοικία τίποτα δὲν πῆγε.

3

Μιά μέρα ἔπεσε δυνατὴ βροχὴ· οἱ ἀστραπὲς καὶ οἱ βροντὲς ἦταν φοβερές, ὁ ἄνεμος φυσοῦσε δυνατά. Ἡ μέλισσα πέρασε πολὺ ἄσχημα ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τῆς, ποὺ ἦταν μοναχὴ.

«Ἄχ, τί καλὰ νὰ ἦμουν μὲ τὶς ἀδερφές μου» ἔλεγε. «Μὰ νὰ πῶ πῶς ἔκαμα ἄσχημα καὶ νὰ πάω πίσω, δὲν τὸ κάνω».

Ὅταν σταμάτησε ἡ βροχὴ, ἄρχισε ἡ μέλισσα νὰ μαζεύη κάτι γιὰ τὸ χειμῶνα, μὰ ἦταν ἀργά.

Ἦστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἦρθε ὁ χειμῶνας.

Ἡ γῆ σκεπάστηκε μὲ πάγους καὶ μὲ χιόνια. «ὦ, πόσο κρύωνε τώρα στὴν κουφάλα! Πῶς θὰ περνοῦσε μὲ τὸ λίγο μέλι ὅλον τὸ χειμῶνα;

Ἡ πείνα μαλάκωσε τὸ πείσμα τῆς. Μετάνιωσε

και γύρισε στην κυφέλη. Ζήτησε συχώρεση από τή μητέρα της.

Η βασίλισσα και όλες οι αδερφές δέχτηκαν με χαρά τήν πεισματάρα.

Τόν άλλο χρόνο, άμα ήρθε ή άνοιξη, αυτή πρώτη πέταξε να πάη να φέρη μέλι. Όλο τό καλοκαίρι δούλεψε περισσότερο από τις άλλες.

~~§ 23.~~ Ο Νίκος πηγαίνει σχολείο.

171

Πολλές φορές ο Νίκος, όταν έβλεπε τή Νίνα που διάβαζε στο βιβλίο της τόσα ωραία πράματα, ζήλευε κι έλεγε στον πατέρα και στη μητέρα :

«Άχ, πότε θα πάω σχολείο; Θέλω κι εγώ να μάθω γράμματα».

— «Έχεις δίκιο, παιδί μου» τοϋ έλεγε ο πατέρας. «Θα πας και σύ, ο καιρός πλησιάζει».

Ένα πρωί λοιπόν ή μητέρα ζύπνησε το Νίκο λίγο νωρίτερα.

Ο Νίκος δέν μπόρεσε να καταλάβη τί τρέχει.

Σε λίγο ήρθε ο πατέρας από τήν αγορά και είπε :

«Λοιπόν σήμερα, Νίκο, έχει σχολείο! Να πού θα γίνη ή χάρη σου».

Ὁ Νίκος, ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ πατέρα. πῆγε νὰ πετάξῃ ἀπὸ τῆ χαρά του.

2

Ἔστερ ἀπὸ λίγη ὥρα νὰ κι ἔρχεται ὁ Νίκος μὲ τὸν πατέρα του στὸ σχολεῖο.

Ὁ δάσκαλος δέχεται τὸ Νίκο μὲ χαρὰ καὶ τὸν βάζει νὰ καθίση μαζί μὲ τὸ Μῆτσο, πού μαζί του παίξει τόσα παιχνίδια. Ἔστερα ὁ δάσκαλος τὸν ἔγραψε στὸν κατάλογο καὶ τὸν ἔμαθε νὰ λή «παρών», ὅταν ἀκούῃ τ' ὄνομά του «Νίκος Καλαμάς».

Ὁ δάσκαλος ἔλεγε στὰ παιδιά τοῦ σχολείου παραμυθία καὶ ἄλλες ἱστορίες καὶ ὅλα ἄκουαν μὲ προσοχή.

Τὸ μεσημέρι, ὅταν πῆγε ὁ Νίκος στὸ σπίτι ἢ γιαγιά βγήκε πρώτη καὶ τοῦ εἶπε :

«Καλῶς μου το, καλῶς μου το! Ἄκουστε, πῶς μοσκομυρίζει τὸ ἀγοράκι μου!»

Ὁ Νίκος πῆδησε στὴν ἀγκαλιά τῆς γιαγιάς καὶ ἄρχισε νὰ τῆς λή πόσο ὠραῖο εἶναι τὸ σχολεῖο.

§ 24. Ὁ τρύγος.

1

Ἐνα μεσημέρι ὁ Νίκος, ἅμα σκόλασε, πῆγε στὸ σπίτι πολὺ χαρούμενος.

«Τί τρέχει, αγόρι μου;» τοῦ λέει ἡ γιαγιά.

— «Τὸ ἀπόγεμα, γιαγιά » λέει ὁ Νίκος, «ὁ δάσκαλός μας θὰ μᾶς πᾶη περίπατο στ' ἀμπέλια νὰ δοῦμε τὸν τρύγο! "Ὁχ, τί χαρά!»

Τὴν ὠρισμένη ὥρα ὅλα τὰ παιδιά ἦταν μαζεμένα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου. Σὲ λίγο ξεκίνησαν μὲ τραγούδια καὶ χαρές, κι ἔφτασαν στὸ ἀμπέλι τοῦ κῦρ Καλαμά.

Ὁ κῦρ Καλαμάς εἶχε παρακαλέσει τὸ δάσκαλο νὰ φέρῃ ἐκεῖ τὰ παιδιά, νὰ ἰδοῦν τὸν τρύγο καὶ νὰ διασκεδάσουν.

Ὁ δάσκαλος εὐχαρίστησε τὸν κῦρ Καλαμά γιὰ τὴν καλοσύνη του.

2

Τὰ παιδιά ἕνα ἕνα μπαίνουν στ' ἀμπέλι. Τὰ κλήματα καθὼς ἦταν ἀράδα ἀράδα, ἔγερναν φορτωμένα ἀπὸ μαῦρα καὶ ἄσπρα σταφύλια γινωμένα. Σταφύλια σαββατιανά, μοσχάτα, ροδίτες καὶ ἄλλα πολλά. Τί χαρά! Μέσα ἐκεῖ γινόταν πανηγύρι ἀληθινό.

Γυναῖκες καὶ ἄντρες, μὲ φωνές καὶ τραγούδια, ἔτρεχαν δῶθε κεῖθε.

Ὅλοι τρυγοῦσαν. Ἄλλοι μὲ κοφτερά μαχαίρακια ἔκοβαν τὰ σταφύλια ἀπὸ τὰ κλήματα καὶ

τά ἔβαζαν μέσα στὰ κοφίνια καὶ στὰ κάνιστρα· ἄλλοι μὲ τὰ καλάθια κουβαλοῦσαν σταφύλια στὰ πατητήρια. Τὸ ἀμπέλι βούιζε ἀπὸ τὶς φωνές καὶ τὰ τραγούδια.

Τὰ παιδιὰ σκορπίστηκαν μέσα στὸ ἀμπέλι καὶ ἔβλεπαν μὲ χαρὰ πῶς γινόταν ὁ τρύγος.

Ἔστερα ὁ δάσκαλος πῆγε τὰ παιδιὰ στὴν ἄκρη τοῦ ἀμπελιοῦ, κάτω ἀπὸ τὶς μεγάλες λεῦκες πού ἦταν ἀράδα ἀράδα στὴν ἀκροποταμιά. Τὸ ποτάμι περνοῦσε δίπλα στὸ ἀμπέλι.

3

Ἐκεῖ στὸν ἴσκιο ξεκουράστηκαν καὶ ἔφαγαν νόστιμα σταφύλια, πού τοὺς φίλεψε ὁ κύρ Καλαμάς· καὶ ὄλοι μαζί τραγούδησαν :

Καλῶς μᾶς ἦρθες Τρυγητή
μὲ τὰ πολλά σου ὄωρα,
νά, ἔφτασε ἡ ὥρα,
μᾶς κράζει μὲ χαρά.

Λυγίζουνε τὰ κλήματα
χλωρὰ καὶ φουντωμένα,
σταφύλια φορτωμένα
καὶ φύλλα ὀροσερά.

Ἐλᾶτε, ξεκρεμάσετε,
ἀγαπητὰ παιδάκια,
κεῖνα τὰ καλαθάκια
ποῦ κρέμονται ἐκεῖ.

Νά πᾶμε νά τρυγήσωμε
μέσ στοῦ παπποῦ τ'ἀμπέλι
γλυκὸ γλυκὸ σά μέλι
σταφύλι ραζακί.

§ 28. Στὸ πατητήρι.

Ἵστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα εἶπε ὁ δάσκαλος :

« Ἐλᾶτε τώρα, παιδιά, νά πᾶμε στὰ πατητή-
ρια, νά δῆτε πῶς πατοῦν τὰ σταφύλια καὶ γίνεται
τὸ κρασί ».

Ἐμπρὸς ὁ δάσκαλος καὶ πίσω τὰ παιδιά, πῆ-
γαν καὶ κάθισαν γύρω γύρω στὸ μεγαλύτερο πα-
τητήρι ποῦ ἔμοιαζε σὰ στέρνα. Ἐκεῖ μέσα ἦταν
σωρὸς τὰ σταφύλια, καὶ πέντ' ἕξι ἄνθρωποι μὲ
ἀνασκουμπωμένα τὰ παντελόνια πατοῦσαν τὰ στα-
φύλια χαρούμενοι.

Πλάτς, πλάτς, τὰ πόδια τους ἔλιωναν τὰ στα-
φύλια· καὶ ὁ μοῦστος ἔβγαινε ἀπὸ τίς ρῶγες.

Οί ἀγωγιάτες ἔπαιρναν ἀπὸ κεῖ τὸ μούστο, τὸν κουβαλοῦσαν στὸ χωριὸ καὶ τὸν ἔρριχναν μέσα στὰ μεγάλα βαρέλια νὰ γίνῃ κρασί.

~~§ 26. Ὁ κακοκέφαλος Παρασκευάς.~~

1

Τὴν ὥρα πὺ πήγαινε ὁ δάσκαλος μὲ τὰ παιδιὰ νὰ δοῦν τὸ πάτημα στοὺς ληνοὺς, ὁ Παρασκευάς Γεωργιάδης ξέφυγε κρυφὰ ἀπὸ τ' ἄλλα παιδιὰ, χωρὶς νὰ τὸν καταλάβῃ κανένας.

Ὁ Παρασκευάς ἦταν σκληρὸ παιδί. Μὲ τὸ παραμικρὸ θύμωνε τόσο πολὺ, πὺ κανένα δὲ λογάριάζε στὸ σπίτι. Στὸ σχολεῖο πάλι ἦταν τόσο ἀνάποδος, πὺ δὲν ἄφηνε παιδάκι ἀπείραχλο. Γι' αὐτὸν ὅλες οἱ συμβουλές ἦταν χαμένα λόγια.

Ἐπειδὴ ὁ πατέρας του ἦταν ἀπὸ τοὺς καλοὺς νοικοκυραίους τοῦ χωριοῦ, ὁ Παρασκευάς τὸ εἶχε πάρει ἀπάνω του. Κανένα παιδί δὲν τὸν ἤθελε φίλο γιατί τοὺς ἔκανε τὸν περήφανο.

Ὁ δάσκαλος λοιπὸν πὺ ἤξερε πόσο κακοκέφαλος ἦταν ὁ Παρασκευάς, δὲν ἤθελε νὰ τὸν πάρῃ στὸν περίπατο· κι ἔτσι τὸν παράδωσε στὸν κύρ Νικόλα τὸν ἐπιστάτη νὰ τὸν πάῃ στὸ σπίτι.

Αὐτὸ κακοφάνηκε πολὺ στὸν Παρασκευά. Πα-

ρακαλούσε με κλάματα τὸ δάσκαλο νὰ τὸν πάρη, καὶ ἔδινε ὑπόσκεση, πὼς θὰ εἶναι ἥσυχος.

Ὁ δάσκαλος εἶδε τὰ πολλὰ δάκρυα τοῦ Παρασκευᾶ, τὸν πίστεψε καὶ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νὰ πάη μαζί. Εἶναι ἀλήθεια, πὼς δὲν πείραζε κανένα παιδί στὸν περίπατο· ἀκούστε ὁμῶς τί ἔκαμε.

2

Τὴν ὥρα ποὺ ἔφυγε κρυφὰ ἀπὸ τ' ἄλλα παιδιά, πῆγε στὴν ἄκρη τοῦ ποτάμι καὶ κοίταζε κάτω στὸ νερὸ ἓνα χέλι ποὺ κολυμποῦσε.

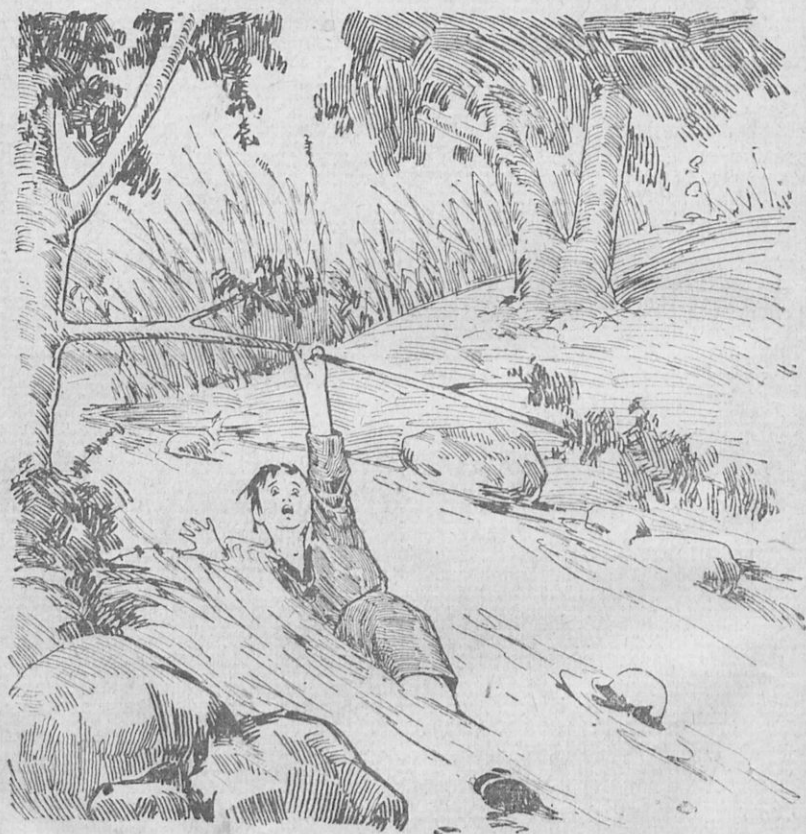
Ἄφου τὸ κοίταξε, πολλὴν ὥρα, τί νομίζετε πὼς ἔβαλε στὸ νοῦ του; Νὰ πιάσῃ τὸ χέλι! Ἡ κακοκεφαλιά του δὲν τὸν ἄφηνε νὰ συλλογιστῇ, πὼς ἂν δοκίμαζε νὰ τὸ κάμη μποροῦσε νὰ πάθῃ μεγάλο κακό.

Ποῦ μυαλὸ ὁ Παρασκευάς!

Ξαπλώθηκε λοιπὸν κάτω, ἔγειρε μὲ τὸ κεφάλι πρὸς τὸ ποτάμι, ὥσπου ἔφτανε τὸ χέρι του στὸ νερό, καὶ παραμόνευε νὰ περάσῃ τὸ χέλι γιὰ νὰ τὸ πιάσῃ!

Μὰ τὸ χέλι βέβαια δὲν ἦταν τόσο κουτό!
Ἄμα εἶδε τὸν Παρασκευά, κρύφτηκε.

Ὁ Παρασκευᾶς περίμενε κάμποση ὥρα· καί
σάν εἶδε πὼς τὸ χέλι δέν τοῦ ἔκανε τὴ χάρη νὰ
περάση, δοκίμασε νὰ σηκωθῆ.

Ἐκεῖ ὅμως πὺ τραβιόταν πίσω, γλιστρά ὁ κα-
λὸς μας, καὶ μπλούμ! μέσα στὸ ποτάμι!

Τὴν ὥρα πὺ τὸν κατρακυλοῦσε τὸ ρέμα, πρό-

φτασε και πιάστηκε από τὸ κλαρί μιᾶς λεύκας,
και ἄρχισε νὰ φωνάζη :

« Βοήθεια ! βοήθειααα ! »

3

Ὁ κύρ Καλαμάς ἐκείνη τὴ στιγμὴ, τραβώντας
τὸ μουλάρι, πήγαινε στὸ ποτάμι νὰ τὸ ποτίσῃ.

Ὅταν ἄκουσε τὶς φωνές, παρατᾶ τὸ καπίστρι
τοῦ μουλαριοῦ και τρέχει ὅσο μποροῦσε γρήγορα
στὸ μέρος, πὺ ἄκουσε τὸ παιδί νὰ φωνάζη.

Ὁ δάσκαλος μὲ τὰ παιδιά, και ὄλοι ὅσοι τρυγοῦ-
σαν, ἔτρεξαν κι αὐτοὶ σὰν ἄκουσαν τὶς φωνές. Μὰ
ὥσπου νὰ φτάσουν, ὁ κύρ Λάμπης εἶχε πιά βγαλ-
μένο τὸν Παρασκευά μας, σὰ λαδωμένο ποντικό !
Ἐτρεμε καταμουσκεμένος ὁ κακόμοιρος !

Ὅλοι κουνούσαν τὸ κεφάλι τους, πὺ τὸν εἶδαν
σὲ τέτοια κατάσταση.

Τὰ παιδιά στέκονταν και τὸν κοίταζαν ἀμί-
λητα, μὲ τὴ λύπη ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό τους.

Ὁ δάσκαλος καταλυπημένος κι αὐτός, τοῦ εἶπε :

« Βλέπεις, παιδί μου, τί φέρνει ἡ κακοκεφα-
λιά ; Αὐτὸ τὸ φοβερὸ πάθημα πρέπει νὰ σοῦ
γίνη μάθημα ».

§ 27. Ὁ πατέρας τοῦ Παρασκευᾶ
εὐχαριστεῖ τὸν κύρ Καλαμά.

1

Καθένας φαντάζεται τὴ λαχτάρα πὺ πῆραν ὄλοι στὸ σπίτι τοῦ Παρασκευᾶ, σάν τὸν εἶδαν νὰ γυρίζῃ ἔτσι λερωμένος! Ὁ κύρ Καλαμάς, πὺ τὸν εἶχε φέρει στὸ σπίτι, καὶ ὁ δάσκαλος, τοὺς εἶπαν τὰ καθέκαστα.

Ὁ κύρ Παῦλος, ὁ πατέρας τοῦ Παρασκευᾶ, ἐκείνη τὴν ὥραν ἦταν στὸ ἀμπέλι του. Ἐμαθε ἐκεῖ τὰ νέα γιὰ τὸ γιό του, κι ἔτρεξε μὲ λαχτάρα σπίτι. Καθένας φαντάζεται πιά τί λόγια εἶπε στὸν Παρασκευᾶ, πὺ τὸν βρῆκε ζαρωμένο σὲ μιὰ γωνιά.

2

Ὁ κύρ Παῦλος ὅταν ἤρθε στὰ σύγκαλά του ἀπὸ τὴν ταραχή, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ κύρ Λάμπη. Τὸν βρῆκε στὴν αὐλὴ πὺ καθόταν μὲ τοὺς δικούς του καὶ εἶχαν τὴν κουβέντα τοῦ Παρασκευᾶ.

Ὁ κύρ Παῦλος τοὺς καλησπέρισε, καὶ σφίγγοντας τὸ χέρι τοῦ κύρ Λάμπη τοῦ εἶπε :

« Σ' εὐχαριστῶ, σ' εὐχαριστῶ, καλέ μου φίλε !
Ποτέ δὲ θὰ μπορέσω, νὰ σοῦ ξεπληρώσω τὸ με-
γάλο καλὸ ποῦ μοῦ ἔκαμες. Ἄς σοῦ τὸ ξεπλη-
ρώση ὁ Θεός ».

Ὁ κύρ Λάμπης καὶ ἡ κυρὰ Ἐλένη εἶπαν τότε
στὸν κύριο Γεωργιάδη λόγια παρηγορητικά γιὰ τὸ
πάθημα τοῦ γιοῦ του καὶ τοῦ εὐχήθηκαν νὰ
τοῦ τὸν φυλάγη ὁ Θεός καὶ νὰ τὸν κάμη καλὸν ἀν-
θρωπο. Χ

§ 28. Τὸ πάθημα ἔγινε μάθημα.

Ἐπιασε τόπο ἡ εὐχή ποῦ ἔδωσε ὁ δάσκαλος
στὸν Παρασκευά.

Ὁ Παρασκευάς ὅταν εἶδε πὼς γλίτωσε ἀπὸ τὸ
πνίξιμο, ἄλλαξε γνώμη. Σιγά γιγὰ ἔγινε ἀλλιώ-
τικος. Στὸ σπίτι ἦταν πολὺ ἡσυχος καὶ ὑπάκουος.
Ποτέ πιά δὲ θύμωνε. Ποτέ δὲν ἔβριζε. Στὸ σχο-
λεῖο τὸ ἴδιο.

Οἱ δικοὶ του στὸ σπίτι δόξασαν τὸν Θεό.

Ὁ δάσκαλος καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ, τὸν ἀγαποῦσαν.

Οἱ χωριανοὶ . . . ἔβλεπαν τώρα τὸν καλὸν τρό-
πο τοῦ Παρασκευᾶ, δὲν ἀποροῦσαν καὶ πολὺ γι'
αὐτό· ἔλεγαν ἀναμεταξύ τους :

«Τὸ στραβὸ τὸ ζύλο
ἢ φωτιά τὸ σιάζει».

Ὁ Νίκος τόσο πολὺ ἀγάπησε τὸν Παρασκευά,
ποὺ τὸν ἔκαμε φίλο. Ἦταν ἀχώριστοι ἀπὸ τότε.

§ 29. Μιὰ κλέφτρα ἀλεπού.

1

Ἐνα πρωὶ εἶπε γελώντας ὁ πατέρας :

«Λοιπὸν, Νίνα, πήγαινε τώρα κάτω στὴν αὐλὴ
νὰ δῆς τί ἔπαθε ἡ κυρά Μαριά, ποὺ ἔφαγε χτέσ
τὴν ἀσπρη κοτούλα σου».

Ἡ Νίνα καὶ ὁ Νίκος τρέχουν ἀμέσως κάτω
καὶ βλέπουν τὴν ἀλεπού πιασμένη στὸ δόκανο,
ποὺ τὸ εἶχε στήσει ὁ πατέρας ἀπὸ τὸ βράδυ, λί-
γο πιὸ πέρα ἀπὸ τὸ κοτέτσι.

«Μπὰ καλῶς την, μπὰ καλῶς την!» φωνάζει
ὁ Νίκος.

— «Βλέπεις, κυρά Μαριά, τί ἔπαθες;» λέει
ἡ Νίνα.

Ἡ κυρούλα βγῆκε στὸ μπαλκόνι, καὶ βλέπον-
τας τὰ ἐγγονάκια της μὲ τὴν ἀλεπού, τοὺς εἶπε :
«Ἔτσι τὴν παθαίνουν οἱ κλεφτες. Ἐλάτε τώρα

ἀπάνω, νὰ σᾶς πῶ τί ἔπαθε μιὰ ἄλλη κλέφτρα ἄλεπού».

Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν ἀπάνω, καὶ ἡ κυρούλα τοὺς εἶπε :

2

«Μακριὰ ἀπὸ τὸ χωριό, εἶχε ἓνας φτωχὸς ζευγολάτης τὸ χωραφάκι του.

Ἐκεῖ εἶχε χτισμένο πρόχειρα ἓνα καλυθάκι, κι ἔβαζε μέσα τὰ σύνεργά του ὅταν τὸ βράδυ τελείωνε τὴ δουλειά του καὶ γύριζε στὸ φτωχικό του.

Μιὰ νύχτα ἡ ἄλεπού, χώθηκε ἀπὸ μιὰ τρύπα κι ἔκλεψε τὰ λουριά τοῦ ζευγολάτη πού ἔδενε τὸ ἀλέτρι καὶ τίς ζευῦλες.

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ ζευγολάτης δὲ βρῆκε τὰ λουριά, καὶ στενοχωριόταν γιατί ἦταν φτωχὸς ὁ κακομοίρης καὶ δὲν εἶχε χρήματα ν' ἀγοράσῃ ἄλλα.

«Δυστυχία μου!» εἶλεγε. «Πῶς θὰ ὀργώσω σήμερα; Ἄχ, τί κακὸ μοῦ ἔκαμε ὁποῖος μοῦ τὰ πῆρε!»

Τὸ γαιῖδουράκι σήκωσε τὰ ἡμέρα μάτια του

εἶδε τὴ λύπη τοῦ ἀφεντικοῦ του καὶ ρώτησε :

«Τί ἔχεις ἀφεντικό;»

— «Τὸ καὶ τὸ ἔπαθα. Τί νὰ κάμω τώρα;»

Τὸ γαῖδουράκι εἶπε :

— «Χωρὶς ἄλλο ἀφεντικό, τὰ λουριά τὰ ἔχει κλεμμένα ἡ κυρά Μαριά. Τὴν εἶδα τὴν πονηρὴ χτὲς τὸ δειλινὸ νὰ γυρίζη ἐδῶ τριγύρω. Δῶσε μου τὴν ἄδεια νὰ ψάξω νὰ βρῶ τὴ φωλιά της ἀπόψε, καὶ αὔριο τὸ πρωὶ πιστεύω νὰ ἔχης τὰ λουριά στὰ χέρια σου».

— «Κάμε ὅπως ξέρεις» εἶπε ὁ ζευγολάτης. «μὰ πολὺ φοβοῦμαι, πῶς δὲ θὰ κάμης τίποτα».

— «Πάει καλά. Καλὴ ἀντάμωση αὔριο τὸ πρωὶ ἐδῶ» εἶπε τὸ γαῖδούρι κι ἔφυγε.

3

Ὁ κῦρ Μέντιος, τὸ γαῖδουράκι, γυρίζοντας δῶθε κεῖθε ἀπάνω στὸ βουνό, βρῆκε τὴ φωλιά τῆς ἀλεπούς.

Εαπλώθηκε λοιπὸν ἀπέξω κι ἔκαμε τὸν φόφιο.

Τὸ πρωὶ, σὰν ξύπνησε ἡ κυρά Μαριά, ρώτησε τ' ἀλεπόπουλά της :

— «Τί ὄνειρα εἶδατε ἀπόψε, παιδιά μου;»

Τὸ ἓνα εἶπε : « Εἶδα, πὼς τὰ τομάρια μας ἦταν κρεμασμένα στοῦ μπαρμπα-Θανάση τὸ μαγαζί.

Σὰν τὸ ἄκουσε αὐτὸ ἡ κυρὰ Μαριά, εἶπε :

« Κούφια ἡ ὥρα πού τ' ἀκούει ! »

« Καί σύ, παιδάκι μου, τί εἶδες ; » ρώτησε τὸ ἄλλο ἀλεπόπουλο ἡ μάνα του.

— « Ἐγὼ εἶδα, πὼς ἀπ' ἔξω ἀπὸ τῆ φωλιά μας ἦταν ξαπλωμένος ἓνας ψόφιος γαῖδαρος ».

— « Μπὰ τὴν εὐχὴ μου νάχης ! Νά παιδί, μάλαμα ».

— « Για νὰ δοῦμε μὴν εἶναι καὶ σωστά ; » εἶπε ἡ κυρὰ Μαριά.

4

Φαντέξεστε τὴ χαρὰ τους, ὅταν εἶδαν τὸν καλὸ μας τὸν κύρ Μέντιο ξαπλωμένο φαροῦ πλατὺ ἀπ' ἔξω.

« Ἐμπρός, νὰ τὸν τραθήξουμε μέσα » εἶπε ἡ κυρὰ Μαριά. « Γρήγορα, πρὶν τὸν μυριστοῦν τὰ χοράκια καὶ τὰ ὄρνια, ἢ ὁ κουμπάρος ὁ Νικολός ».

Δοκίμασαν μὲ κάθε τρόπο νὰ τὸν τραθήξουν, μὰ δὲν μπόρεσαν.

Τότε λέει ἓνα ἀπὸ τ' ἀλεπόπουλα :

«Ξέρετε τί νά κάμωμε; Νά δεθοῦμε μέ τὰ λουριά τοῦ ζευγολάτη, νά δέσωμε καί τὸ γαϊδούρι ἀπὸ τὴν οὐρά καί τὰ πίσω πόδια του, κι ἔτσι θά τὸν τραβήξωμε μ' εὐκολία».

— «Μπράβο, σοφὸ μου παιδί» εἶπε ἡ ἄλεπού. Ἄμεσως ἡ κυρὰ Μαριά μέ τ' ἄλεπόπουλα δέθηκαν ἀπὸ τὴν οὐρά τοῦ γαϊδάρου.

Μόλις τὸ γαϊδούρι κατάλαβε πῶς τὸ τραβοῦσαν, βρέθηκε μ' ἓνα πήδημα ὀρθὸ καί τὸ ἔβαλε στὰ πόδια.

5

«Γκάρ! γκάρ!» φώναζε δυνατά, σὰ νικητής. Κοιτάζει ὁ ζευγολάτης καλὰ καλὰ καί τί βλέπει:

Ἄπὸ πίσω του ὁ γαῖδαρος ἔσερνε δεμένη μέ τὰ λουριά τὴν κυρὰ Μαριά μέ τὰ παιδιά της τ' ἄλεπόπουλα.

«Γκάρ! γκάρ! Νά αφεντικό!» εἶπε τὸ γαϊδούρι. «Ἔχεις τὰ λουριά καί τὴν ἄλεπού μέ τ' ἄλεπόπουλά της! Τὸ τομάρι της χωρὶς ἄλλο θά τὸ ἀκριβοπληρώση, ὅποιος τὸ ἀγοράση».

§ 30. Ἡ βροχή.

Μιά μέρα ὄλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου ἦταν βγαλμένα στὸ διάλειμμα, καὶ χαρούμενα ἔπαιζαν μέσα στὸν κῆπο τοῦ σχολείου. Ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸ πρωὶ δὲν εἶχε φανῆ διόλου, γιατί ὁ οὐρανὸς ἦταν ὄλος σκεπασμένος μὲ μαῦρα σύννεφα.

Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ ψιχαλίζη, καὶ τὰ παιδιὰ δέχτηκαν τὶς ψιχάλες μὲ χαρά.

Σιγά σιγά οἱ ψιχάλες ἔγιναν πολλές καὶ ἄρχισε νὰ πέφτη δυνατὴ βροχή.

Τὰ παιδιὰ τότε ὄλα ἔτρεξαν νὰ φυλαχτοῦν κάτω ἀπὸ τὸ ὑπόστεγο τοῦ σχολείου.

Βρρρ. ἡ βροχὴ ἔπεφτε στρωτὴ καὶ ὀρόσιζε τὸν κῆπο καὶ ὄλα γύρω τὰ χωράφια καὶ τὰ βουνά.

Τὰ πουλιὰ τρομαγμένα πήγαιναν νὰ κρυφτοῦν μέσα στὰ κλαριά.

Τὰ ποταμάκια ἔτρεχαν καὶ τὰ χαλίκια κατακυλοῦσαν.

§ 31. Τὸ κυπαρίσσι.

Ἐξαφνα μιὰ δυνατὴ ἀστραπὴ ἔλαμψε ψηλά στὸν οὐρανό.

«Μπού ου ου» ἀκούεται σὲ μιὰ στιγμή ἡ βροντὴ.

Ὁ Νίκος καὶ ἄλλο τρία ἄλλα παιδιά, μόλις ἄκουσαν τὸ μπουμπουνητό, φοβήθηκαν καὶ ἔτρεξαν νὰ κρυφτοῦν πίσω ἀπὸ τὸ δάσκαλό τους.

«Μὴ φοβάστε!» τοὺς λέει ὁ δάσκαλος. «Ὁ οὐρανὸς γλεντᾶ».

Ἦστερ' ἀπὸ λίγο οἱ ἀστράπες ἔγιναν περισσότερες, καὶ οἱ βροντὲς τοὺς δυνατώτερες· πληοῦ-

σαν οί αστραπές στον οὐρανό σά φίδια λαμπερά.

Μπούβββ, ἀκούεται τότε μιὰ τρομερή βροντή, και τὰ παιδιά κατατρομαγμένα γυρίζουν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἀκούστηκε τὸ δυνατὸ μπουμπουνητό. Τί βλέπουν;

Τὸ μεγάλο κυπαρίσσι, ποῦ στεκόταν καμνωτὸ ἐκεῖ κάτω στον κάμπο, φράπ! και γκρεμίζεται κάτω.

«Ἄστροπελέκι!» φώναζαν τὰ παιδιά. περισσότερο τρομαγμένα τώρα.

Τὰ κλαριά τοῦ κυπαρίσσιου ἔγειραν ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος και ἀπὸ τὸ ἄλλο, και σωριάστηκαν κάτω.

Και τώρα, ἐκεῖ ποῦ ἦταν τ' ὄμορφο κυπαρίσσι, εἶχε ἀπομείνει μονάχος ὁ κορμὸς του, θρύψαλα και αὐτὸς ἀπὸ τὸν κεραυνό!

Ἦστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα λιγότεψαν οἱ αστραπές, και τέλος ἔπαψαν μαζί με τὴ βροχή.

Τὰ σύννεφα σκορπίστηκαν, και ὁ ἥλιος φάνηκε πάλι δλόλαμπρος στον οὐρανό.

Ἡ ἱστορία τοῦ Καλαμά εἶναι πρωτότυπη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

§	1.	'Ο πατέρας και ἡ μητέρα τῆς Νίνας και τοῦ Νίκου	σελ. 3
§	2.	'Η μητέρα φροντίζει τὰ παιδιά της	» 4
§	3.	Στὴν ἐξοχή	» 4
§	4.	Τὸ ἀρνάκι	» 6
§	5.	Τὸ ἀρνάκι μένει ὀρφανό	» 9
§	6.	'Η Νίνα και ὁ Νίκος τρέφουν τὸ ἀρνάκι τους	» 11
§	7.	Τὰ χελιδόνια	» 12
§	8.	'Η πρωτομαμά	» 13
§	9.	'Ο Νίκος ἀρρωστος	» 15
§	10.	'Η Νίνα	» 17
§	11.	'Ο Νίκος γίνεται καλά	» 18
§	12.	Στὴν ἐκκλησία	» 19
§	13.	Τὰ παιδιά παίζουν	» 21
		Κάμε νανάκια. (Ποίημα 'Ηλ. Τανταλίδου)	» 23
		Σὲ σκαμνὶ ἀνεβασμένη. (Ποίημα 'Ηλ. Τανταλίδου)	» 24
§	14.	'Ἡρθε τὸ καλοκαίρι	» 25
§	15.	Στὸ περιβόλι	» 26
§	16.	'Η χελώνα	» 29
§	17.	Τὸ δέντρο, τὰ πουλάκια και οἱ κάμπιες	» 32
§	18.	Στὸν πλάτανο ἀπὸ κάτω	» 35
§	19.	'Η Μορία	» 36
§	20.	'Η Νίνα συγχρίζει τὸ σπίτι	» 38
		Πρῶι πρῶι θὰ σηκωθῆ. (Ποίημα 'Ι. Πολέμη)	» 39
§	21.	Τ' ἀσυλλόγιστα παιδιά και τὸ φεγγάρι	» 40
§	22.	'Η πεισματάρια μελισσα	» 41
§	23.	'Ο Νίκος πηγαίνει σχολεῖο	» 45
§	24.	'Ο τρύγος	» 46
		Καλῶς μᾶς ἦρθες Τρυγητή. (Ποίημα 'Αθ. Χριστοπούλου)	» 48
§	25.	Στὸ πατητήρι	» 49
§	26.	'Ο κακοκέφαλος Παρασκευᾶς	» 50
§	27.	'Ο πατέρας τοῦ Παρασκευᾶ εὐχαριστεῖ τὸν κύριον Καλαμά	» 54
§	28.	Τὸ πάθημα ἔγινε μάθημα	» 55
§	29.	Μιά κλέφτρα ἄλεπού	» 56
§	30.	'Η βροχή	» 61
§	31.	Τὸ κυπαρίσσι	» 61

ΙΔΙΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Ἀλφαβητάριο Α' μέρος Ἐγκυκλιμῆνο.

Τιμὴ δραχ. 2.55

Ἐγκρισθῆ Ἀριθ. 45104 29 Ὀκτώβρη 1923

Ἄδεια κυκλοφορίας : Ἀριθ. 660 21 Φεβρουάριου 1924